

Пралятары ўсіх краін, злучайцеся!

СУВЯЗЬ САВЕЦКІХ ОРГАНАЎ ПАМІЖ
САБОЙ і МАСАМІ—АСНОВА САВЕЦ-
КАГА БУДАҮНІЦТВА.

БЮЛЕТЭНЬ

САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМИСАРАЎ БЕЛАРУСКАЕ ССР.

31 ЛІПЕНЯ 1927 г.

№ 13 (38)

3-ці год ВЫДАНЬНЯ

158
1/2
от Гродненского Нарсуда 13 уч.
Могилевск. симеа

ВЫДАНЬНЕ СМК БССР
МЕНСК—1927 г.

З Ъ М Е С Т.

Частка афіцыйная.

Стар.

1. Пастанова Эканамічнае Нарады пры СНК БССР аб зъмене арт. 13 паста- новы за 8 сакавіка 1927 г. „Аб парадку адводу вучасткаў зямлі для лесапрамысловых арганізацый пад склады лесаматар'ялаў“	5
2. Пастанова Міжведамственнай Мэтрычнай Камісіі пры Эканамічнай На- радзе БССР аб парадку пераходу на мэтрычную систэму ў загатоўках і гандлёвых аплярацыях з лёнам, пянькою, джутам, кэнагам і іншымі валакністымі матар'яламі	5
3. Абежнік Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР аб змаганьні з валакітаю	7
4. Абежнік Н. К. Юстыцыі БССР аб дачы зъвестак муніцыпальным замеж- ным установам	7
5. Абежнік Н. К. Юстыцыі БССР аб скарыстаныні падсьледных зъняволеных на работах	8
6. Раствумачэньне Н. К. Юстыцыі і Н. К. Працы БССР аб разглядзе ў судо- вых установах іскаў, якія падзюца працаўнікамі працоўных каляк- тываў	8
7. Абежнік Н. К. Юстыцыі БССР аб складзе раённых зямельных камісій	9
8. Пастанова Н. К. Юстыцыі і Н. К. Ўнутраных Спраў БССР аб умовах і па- радку высыленія грамадзян з памяшканьяу, якія імі самавольна заняты	9
9. Абежнік Н. К. Юстыцыі БССР аб змаганьні з шынкарствам і трываньнем прытонаў на тэрыторыі расквазіраваныя вайсковых часцей	10
10. Інструкцыя Н. К. Ўнутраных Спраў і Н. К. Юстыцыі БССР аб вядзеньні і запаўненіні кніг запісаў актаў грамадзянскага стану	11
11. Абежнік Адміністрацыінага Кіраўніцтва Н. К. Ўнутраных Спраў БССР аб дачы вайскова-падлічальным органам зъвестак аб памёршых вайско- вапавінных і аб парадку выдачы пасьведчаньняў аб нараджэнні і пасьведчаньні асобы вайсковапавінным	16
12. Абежнік Н. К. Земляробства БССР аб устанаўленні гранічных норм пра- цоўнага землякарыстаныя для асобных сялянскіх гаспадарак (арт. 94 Зямельнага Кодэкса)	17
ДАДАТАК. Разъмеркаваньне адміністрацыйных раёнаў па раёнах сельска-гаспадарчых	20
13. Абежнік Кіраўніцтва Земляўпарадкаваныя, Мэліарацыі і Дзяржаўных Зя- мельных Маємасцяй Н. К. Земляробства БССР аб рацыяналізацыі і спрошчаньні тэхнікі земляўпарадчых работ	21
14. Абежнік Н. К. Земляробства БССР аб магчымасці і парадку пералічэння лясоў мясцовага значэння ў зямельны фонд	23
15. Інструкцыя Н. К. Фінансаў БССР аб ужываньні пастановы СНК БССР за 7 лютага 1927 г. „Аб капіталах устаноў, якія знаходзяцца на дзяржаўным бюджэце	24
ДАДАТАК. Форма: Зъвесткі аб капіталах скарбу, укладзе- ных (назва ўстановы) у акцыі і пай, аблігацыі і іншыя каштоў- ныя паперы на 1-е ліпеня 192	26
16. Пастанова Н. К. Працы БССР аб дні штотыднёвага адпачынку для работ- нікаў відовішчных прадпрыемстваў	27

17. Пастанова Н. К. Працы і Н. К. Юстыцыі БССР аб адказнасьці за невыкананьне правіл па тэхніцы бяспечнасьці на працах, якія праводзяцца падрадным спосабам.	27
18. Пастанова Н.К. Працы БССР аб увядзеніні ў сілу на тэрыторыі БССР абавязковай пастановы НКП СССР за 5 лютага 1927 г. № 25 „Аб правілах бяспечнасьці пры арганізацыі і правядзеніні кіно-здымак“ . . .	28
19. Пастанова Н.К. Асъветы БССР аб ураўненіні дзяцей настаўнікаў і выхавальнікаў з дзяцьмі рабочых пры паступленыі ў навучальныя ўстановы	29
20. Абежнік Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР аб парадку реєстрацыі таварных знакаў.	29
21. Абежнік Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР аб сваечасовай выплаце заработка платы рабочым	30
22. Пытаньні і адказы 86—88	30
Частка неафіцыйная.	
23. Трэба ўзмацніць ролю акруговых плянавых камісій (У парадку абмер- кавання) М. БАРАН.	33.

---

1. Пастанова Эканамічнай Нарады пры Саведзе Народных Камісараў БССР

ЯБ ЗЬМЕНЕ АРТ. 13 ПАСТАНОВЫ ЗА 8 САКАВІКА 1927 Г. ЯБ ПАРАДКУ АДВОДУ ВУЧАСТКАУ ЗЯМЛІ ДЛЯ ЛЕСАПРАМЫСЛОВЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ ПАД СКЛАДЫ ЛЕСАМАТАР'ЯЛАЎ*).

Эканамічная Нарада пры Саведзе Народных Камісараў БССР пастанаўляе: канец арт. 13 пастановы за 8 сакавіка 1927 г. „Аб парадку адводу вучасткаў зямлі для лесапрамысловых арганізацый пад склады лесаматар'ялаў“ зредагаваць так:

„Прыватныя лесапрамыслоўцы маюць права на часовы адвод ім вучасткаў толькі па ўзаемнай згодзе з землякарыстальнікамі на арэндных умовах, пры гэтых у сельскіх мясцовасцях – з дазволу раённых выкананічных камітэтаў, а ў гарадох і мястэчках – з дазволу на гэта органаў, якія ведаюць камунальнаю гаспадаркаю“.

Выкон. абавязкі Старшыні Эканамічнай
Нарады пры СНК БССР **С. Карп.**

Адказны Сакратар Эканамічнай Нарады

пры СНК БССР **В. Крывіцкі.**

26 чэрвеня 1927 г.
№ 1621.

Зацьвярджаю:
Старшыня Эканамічнай Нарады
пры СНК БССР **М. Карклін.**
10 чэрвня 1927 г.

2. Пастанова Міжведамственнай Мэтрычнай Камісіі пры Эканамічнай Нарадзе БССР

ЯБ ПАРАДКУ ПЕРАХОДУ НА МЭТРЫЧНУЮ СЫСТЕМУ Ў ЗАГАТОЎКАХ І ГАНДЛЕВЫХ АПЯРАЦЫЯХ З ЛЁНАМ, ПЯНЬКОЮ, ДЖУТАМ, КЕНАФАМ І ІНШЫМІ ВАЛАКНІСТЫМІ МАТАР'ЯЛАМІ.

Міжведамственная Мэтрычная Камісія пры Эканамічнай Нарадзе БССР пастанаўляе:

1. Установіць канчатковы тэрмін увядзення мэтрычнай систэмы ва ўсіх апярацыях, звязаных з загатоўкаю, купляю і продажам лёну, пянькі – 1-га ліпеня 1927 г.

Уваі! Тэрмін мэтрызацыі загатовак і гандлю джутам, кенафам і іншымі валакністымі матар'яламі, будзе ўстаноўлены спэцыяльнаю абавязковую пастановою Міжведамственнай Мэтрычнай Камісіі.

*) Надрукавана ў „Бюл. СНК БССР.“ № 8 – 1927 г., стар. 5.

Увага. 2. Пераход на ўжываньне мэтрычных мерак можа быць зроблены і раней устаноўленага тэрміну ў залежнасьці ад таго, як падрыхтавана да рэформы даная загатоўчая і гандлёвая арганізацыя.

2. Для выкананья пункту 1-га гэтай пастановы ўсе прадпрыемствы і асобы, якія займаюцца загатоўкаю і гандлем лёну і пянькі, павінны да вызначага вышэй тэрміну мець у выстарчальнай колькасці вагі, гіры і іншыя вымернікі ў мэтрычнай систэме, з кляймом праверачных палат.

3. Персанал загатоўчых пунктаў павінен даваць сялянам на іх запатрабаваныні даведкі аб вазе ў расійскіх мерках прадукцыі, якая здаецца імі.

4. Пры вылічэннях, афіцыйных катыроўках і запісах у гандлёвых і бухгалтэрскіх кніжках, ужываць наступныя асноўныя разьліковыя мэтрычныя адзінкі:

для аплаты гандлю (экспорт і дастаўка сырцу для прамысловасці) — тонна (1000 кілограмаў);

для раздробнага гандлю (купля лёну і пянькі ў вытворца) — кілограм.

Увага. Разъмеры кіп будуць устаноўлены дадаткова, як стандартныя вялічыні.

5. З пачатку новага спраўаздачнага году апараты, якія загатоўляюць лён і пяньку, у разрахунках, вылічэннях і пры падлічваныні тавараў павінны перайсьці цалкам на мэтрычную систэму.

6. Ўсе загатоўшчыкі лёну і пянькі павінны неадкладна распачаць дастаўку загатоўчым пунктам мэтрычнага вагавага інвэнтару, мэтрычнай літаратуры, табліц, плякатаў і інш. і падрыхтоўку персаналу на мясцох.

7. Даручыць Народнаму Камісарыяту Гандлю БССР выдаць на працягу двух тыдняў адпаведную інструкцыю аб падрыхтоўцы і правядзенні мэтрычнай рэформы ў загатоўках лёну, пянькі, джуту і іншых валакністых матар'ялаў.

8. Ажыццяўленьне гэтай пастановы ўскладаецца на акруговыя выкананічныя камітэты і акруговыя мэтрычныя камісіі.

9. Службовыя асобы, вінаватыя ў парушэнні гэтай пастановы, прысягваюцца да адказнасці паводле арт. арт. 107, 108 Крымінальнага Кодэксу, а прыватныя асобы — у парадку, вызначаным палажэннем аб парадку выдання акруговыми і раёнными выкананічымі камітэтамі абавязковых пастанов і аб адміністрацыйным пакараныні за іх парушэнне (З. З. БССР 1925 г. № 31, арт. 288).

Старшыня Міжведамственай Мэтрычнай Камісіі
пры Эканамічнай Нарадзе БССР **А. Каплан.**

Сакратар Міжведамственай Мэтрычнай Камісіі
пры Эканамічнай Нарадзе БССР **М. Варфман.**

3. Абежнік Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

АБ ЗМАГАНЬНІ З ВАЛАКІТАО.

Усім органам Юстыцыі.

Цяпер вядзецца надзвычайна важная і цяжкая праца па рацыяналізацыі дзяржаўнага апарату. Бюрократызу і валакіце абвешчана вайна.

Органы Юстыцыі павінны заніць у змаганьні з валакітаю самую ражучую пазыцыю.

З гэтай прычыны Народны Камісарыят Юстыцыі прапануе ўсім без выключэння працаўнікам судовага, съледчага і пракурорскага апаратуў неадкладна зрабіць усе залежачыя ад іх заходы да прысьпешаньня справавядзенія ў органах Юстыцыі, да зьнішчэння нядбайнасці ў працы і да максімальнага запаўненія працай устаноўленага працоўнага часу.

Тэрміны, устаноўленыя Працэсуальным Кодэкsem, паасобнымі дырэктывамі Народнага Камісарыяту Юстыцыі і іншымі ўпаўнаважанымі на гэта органамі павінны захоўвацца бяз жадных зъмен. Кожны зъмены ўстаноўленага законам або дырэктывой тэрміну павінны рабіцца толькі з адпаведнага дазволу вышэйшых над імі органаў.

За беспадстаўныя пропускі тэрмінаў і наогул за ўсякую валакіту, нядбайнасць або нясумленнасць паасобных супрацоўнікаў у працы вінаватыя зараз-жа паслья выяўленія будуть суправа карацца пракуратурою Рэспублікі. Пррапануецца акруговым пракурорам, а ў належных выпадках старшыням акруговых судоў вырашаць важнейшыя выпадкі валакіты ў органах Юстыцыі, праяўляючы пры гэтым максімум устаноўленай законам строгасці і выходзячы з правіла, што за дакладнасць выкананія адказваюць перад акруговым пракурорам і старшынёю акруговага суду тыя асобы, якім беспасрэдна даручана выкананіне па справе. Аб найбольш важных выпадках валакіты і аб зробленых заходах пррапануецца ім неадкладна паведамляць у Народны Камісарыят Юстыцыі.

Асабліва ўважліва і хутка павінны выконвацца даручэніні ўрадавых і дырэктыўных органаў.

Адначасна з зьнішчэннем выпадкаў валакіты ў апарате Народнага Камісарыяту Юстыцыі пррапануецца ўсім органам Юстыцыі ўзмоцніць кантроль за выкананінем іх даручэнняў іншымі савецкімі органамі ў межах і на падставе дзеючых законаў.

Час. вык. абав. Народнага Камісара Юстыцыі
і Пракурора Рэспублікі **С. Гохман.**

22 чэрвеня 1927 г.
№ 51.

4. Абежнік Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

АБ ДАЧЫ ЗВЕСТАК МУНІЦЫПАЛЬНЫМ ЗАМЕЖНЫМ УСТАНОВАМ.

Усім акруговым пракурорам і старшыням акруговых судоў.

У апошні час бываюць выпадкі, калі замежныя муніципальныя ўстановы зварочваюцца да ўстаноў БССР або высылцы ім тых ці іншых звестак.

Гэтым прапануеца ніякім чынам не адказваць беспасрэдна на гэтых запытаныні, а абавязкова кожны раз накіроўваць гэтых запытаныні ў Народны Камісарыят Юстыцыі, які і будзе ўзгадняць гэтых запытаныні з Упаўнаважаным Народнага Камісарыяту Замежных Спраў пры Урадзе БССР.

Нам. Народнага Камісара Юстыцыі
і Прокурора Рэспублікі **С. Гохман.**

За Пам. Прокурора Рэспублікі **А. Кіпарысаў.**

5 чэрвеня 1927 г.
№ 56.

5. Абежнік Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

аб скарыстаныні падсьледных зньяволеных на работах.

Усім Акруговым Прокурорам і Старшыням Акруговым Судоў.

Паводле Папраўна-Працоўнага Кодэксу БССР ўсе зньяволенны, ў тым ліку і падсьледныя зньяволенны, могуць быць скарыстаны на тых ці іншых работах. При гэтых падсьледных зньяволеных не скарыстоўваюцца на работы толькі тады, калі такое скарыстаньне будзе забаронена тымі органамі, за якімі яны лічацца.

З гэтай прычыны прапануеца Вам растлумачыць усім падпрадкаваным Вам органам (съледчым, органам дазванія, народным судом), каб яны ў сваіх пастановах аб выбары меры спынення злачынства, калі пасылка падсьледнага зньяволенага на працу можа шкодзіць ходу съледзтва або калі зньяволенны могуць уцячы, абавязкова пакаівалі, што даны зньяволены ня можа быць пасланы на работы.

Пры абсьледаваныні папраўна-працоўнага дому Прокуратура павінна зварочваць увагу на тое, як выконваюцца адпаведнымі органамі патрабаваныні гэтага распараджэння.

Ст. Пам. Прокурора Рэспублікі **С. Гохман.**

Час. вак. абав. Пам. Прокурора Рэспублікі **А. Кіпарысаў.**

5 чэрвеня 1927 г.
№ 57.

6. Раствумачэніне Народнага Камісарыяту Юстыцыі і Народнага Камісарыяту Працы БССР

аб разглядзе ў судовых установах ісках, якія падаюцца працаўнікамі працоўных калектываў.

У развіццё пастановы Народнага Камісарыяту Працы СССР за 8 сіннявня 1926 г. № 262/148 „Об условиях труда лиц, занятых в предприятиях и трудколлективах, находящихся в ведении Комитетов Бирж Труда“ („Известия НКТ СССР“ 1926 г. № 51-52), Народны Камісарыят Юстыцыі і Народны Камісарыят Працы растлумачваюць:

Іскі асоб, якія заняты ў працоўных калектывах у парадку наймаў (паводле працоўнага дагавору) і ў парадку працоўнай дапамогі (пераменны склад), аб усіх відах заработка платы вырашаюца судовымі ўстановамі ў агульна-устаноўленым парадку, пры гэтым пры разглядзе іскаў асоб, якія працуець у парадку наймаў, ужываюца правілы Кодэкса Законаў аб Працы, а да іскаў асоб, якія працуець у парадку аказання працоўнай дапамогі (пераменны склад)—таксама і пастанова Народнага Камісарыяту Працы СССР за 8 сінэгня 1926 г. № 262/148. У абодвух выпадках павінна быць пісьмовая даведка аб tym, у якім парадку даная асоба працевала ў працоўным калектыве.

Час. вык. аб. Народнага Камісара Юстыцыі і Прокурора
Рэспублікі **С. Гохман.**

Народны Камісар Працы БССР **К. Бэнэк.**

13 ліпеня 1927 г.
№ 63.

7. Абежнік Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР аб складзе раённых зямельных камісій.

Усім акруговым прокурорам.

У Прокуратуры Рэспублікі ёсьць звесткі, што часта раённыя зямельныя камісіі разглядаюць справы ў незаконным складзе, каап-туючы ў склад камісіі асоб, не зацверджаных акруговым выкананічным камітэтам.

Бяручы гэта пад увагу, прапануеца Вам наглядаць за ўсёды за tym, каб далей гэтага ня было, а калі гэта будзе дапушчана старшынямі раённых зямельных камісій—прыцягваць вінаватых кожны раз да дысыплінарнай адказнасці паводле 1 ч. арт. 106 К. К з санкцыяю паводле 2 ч. арт. 105 К. К.

Народны Камісар Юстыцыі і Прокурор Рэспублікі **М. Сегаль.**

Час. вык. аб. Прокурора Рэспублікі **А. Кіпарысаў.**

13 ліпеня 1927 г.
№ 65.

8. Пастанова Народных Камісарыятаў Юстыцыі і Ўнутраных Справ БССР

аб умовах і парадку высялення грамадзян з памяшканьяў, якія імі самавольна заняты.

У развіцьці пастановы Цэнтральнага Выкананічага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР за 19 лютага 1927 году „Аб умовах і парадку высялення грамадзян з занятых імі памяшканьяў у гарадах і мястэчках“ (З. З. БССР 1927 г., № 12, арт. 42), Народныя Камісарыяты Юстыцыі і Ўнутраных Справ пастанаўляюць:

1. Грамадзяне, якія самавольна занялі памяшканье да моманту ўваходжання ў законную сілу пастановы Цэнтральнага Выкананічага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР за 19 лютага 1927 г.

„Аб умовах і парадку высяленыя грамадзян з занятых імі памяшканыяў у гарадох і мястэчках“, высяляюцца з гэтых памяшканыяў судом на прадставе п. „е“ арт. 1 пастановы ЦВК БССР за 17 жніўня 1923 г. (С. У. БССР 1923 г., № 15-16, арт. 133).

2. Калі-ж асаба самавольна заняла памяшканыне пасля ўваходжаныя ў закоіную сілу пакіданай вышэй пастановы ЦВК і СНК БССР за 19 лютага 1927 г., то высяляцца яна можа толькі ў парадку, прадугледжаным гэтаю пастановою. Гэта значыць, што грамадзянне, якія самавольна ўсяліліся, высяляюцца судом, калі занята памяшканыне, што не ўваходзіць у камунальны фонд (п. „е“ арт. 1); калі-ж было занята памяшканыне, якое ўваходзіць у камунальны фонд (у тым ліку і 30 проц. норма ў прыватных будынках), то паводле п. „в“ арт. 2 высяленыне робіцца ў адміністрацыйным парадку, прадугледжаным арт. арт. 3-5.

Час. вык. аб. Народнага Камісара Юстыцыі БССР **С. Гохман.**

Нам. Народнага Камісара Ўнутраных Спраў БССР **Я. Кроль.**

7 ліпеня 1927 г.
№ 67.

9. Абежнік Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

АБ ЗМAGАНЬНІ З ШЫНКАРСТВАМ І ТРЫМАНЬНЕМ ПРЫТОНАЎ НА ТЭРЫТОРЫ
РАСКВАТЭРАВАНЬНЯ ВАЙСКОВЫХ ЧАСЬЦЕЙ.

Усім акруговым праクурорам, копія
Ваеннаму Пракурору Беларускай Ва-
еннай Акругі.

З звестак, якія ёсьць у Ваеннага Пракурора Беларускай
Ваеннай Акругі, відаць, што да гэтага часу бываюць выпадкі, калі
адміністрацыйная аддзелы акруговых выкананій камітэтаў не зва-
рочваюць належнай ўвагі на змаганыне з шынкарствам і трыманьнем
прытонаў, галоўным чынам, на тэрыторыі раскватэраваньня вайско-
вых часьцей.

У сувязі з гэтым прапануецца Вам зрабіць рашучыя заходы да
змаганьня з гэтым праз выяўленыне выпадкаў шынкарства і трымань-
ня прытонаў і прыцягненіне вінаватых да адказнасці паводле адпа-
ведных артыкулаў Кр. Код. (140, 171 і г. д.).

Апроч таго Вам беспасрэдна трэба ўвайсьці ў сувязь з каманда-
ваньнем раскватэраваных вайсковых часьцей, каб пры іх беспасрэд-
най дапамозе выявіць усіх вінаватых у паказаным вышэй і зынішчыць
зусім гэтую зьяву.

Нам. Народнага Камісара Юстыцыі
і Ст. Пам. Пракурора Рэспублікі **С. Гохман.**

Час. вык. аб. Пам. Пракурора Рэспублікі **А. Кіпарысаў.**

20 ліпеня 1927 г.
№ 69.

10. Інструкцыя Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў і Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

аб вядзенны і запаўненны кніг запісаў актаў грамадзянскага стану.

Выдана на падставе ўвагі да арт. 1-га першага дадатку да Кодэксу Законаў аб шлюбе, сям'і і апесы).

I. Агульныя палажэнні.

1. Органы запісаў актаў грамадзянскага стану вядуць наступныя кнігі: 1) аб нараджэнні, 2) аб съмерці, 3) аб шлюбах, 4) аб разлуках, 5) аб усынаўленні, 6) аб зъмене прозывішка або імя.

Гэтая кнігі друкуюцца па форме, паказанай у гэтай інструкцыі, і пры запаўненні іх службовыя асобы, якія робяць запісы актаў грамадзянскага стану, павінны кіравацца адпаведнымі артыкуламі Кодэксу Законаў аб Шлюбе, Сям'і і Апесы і першага да яго дадатку, выдання 1927 году, а таксама інструкцыяю Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў і Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР.

2. Усе рэгістрацыйныя кнігі мясцовых органаў ЗАГС вядуцца ў двух экзэмплярах.

Адзін экзэмпляр заўсёды захоўваецца ў адпаведным мясцовым органе, а другі экзэмпляр запісу актаў грамадзянскага стану: шлюбу, разлукі, нараджэння і съмерці, штомесяц перадаецца раённаму статыстыку (гарадзкімі ЗАГСамі беспасрэдна ў акруговыя статыстычныя буро), які, пасля праверкі правільнасці і паўнаты запаўнення запісаў павінен накіроўваць іх у адчаведныя акруговыя статыстычныя буро, глошнія, пасля распрацоўкі ва ўстаноўлены 6-ці месячны тэрмін, перасылаюць ў адпаведныя акруговыя паддзелы ЗАГС для захавання ў архіве.

3. Кнігі актаў грамадзянскага стану адкрыты для ўсіх зацікаўленых асоб, якія маюць права атрымоўваць выпісы, заплаціўшы за іх устаноўленую плату.

4. Пры рэгістрацыі актаў грамадзянскага стану першыя і другія (адрыўныя) экзэмпляры актавых запісаў запаўняюцца адначасна, спачатку першыя іх бакі, потым другія (адваротныя).

5. У правым рагу ўсіх запісаў, і ў першым, і ў другім экзэмплярах, ставіцца чарговы нумар запісу. Нумарацыя вядзеца на кожны род акту і павінна быць паступоваю і бесперыядную на працягу году.

6. У кнігах аб нараджэнні і съмерці, апроч агульнага парадкавага нумару, ставіцца асобны чарговы нумар асобна для мужчын і жанчын.

7. Запісы ў актавых кнігах робяцца зусім выразным пісьмом, аваўязкова атрамантам, а не карандашом.

8. Скарочванье слоў і падчыстка ў актавых кнігах не дазваляецца (№ 14).

9. Усе папраўкі або прыпіскі, якія робяцца пры запісе акту, павінны быць аваўязкова адзначаны ў графе: „розныя адзнакі“.

10. Кожны акт, запісаны ў актавыя кніжкі, павінен быць падпісаны адпаведнаю службовою асобаю зараз-жа пасля запісі, а таксама справаводам або рэгістраторам.

Увага. У сельських і mestачкових саветах можна бути адзін подпіс.

11. Аб усіх зъменах запісаў, якія зроблены пасъля адсылкі аднаго экзэмпляру рэгістрацыйнай кнігі раённаму статыстыку, мясцовы аддзел павінен зараз-жа паведаміць раённага статыстыка і пераслаць адзін экзэмпляр запісаў, а апошні накіроўвае іх акруговаму статыстычнаму бюро, які пасъля сканчэння 6-месячнага тэрміну зварочвае акруговому п/аддзелу ЗАГС.

II. Аб парадку запаўнення актавых кніг аб нараджэнні.

Да заявы аб нараджэнні павінна быць дадана паказаная ў арт. арт. 10 і 11 першага дадатку да Кодэкса Законаў аб Шлюбе, Сям'і і Апецы, падпіска бацькоў аб нараджэнні дзіцяці.

У графі 7, 8, 9 адзначаецца нацыянальнасць і сацыяльнае становішча бацькоў з слоў заяўнікаў.

Калі адказ не прадугледжаны ў п. п. 7 і 9, то запісваюцца дадатковыя слова: напрыклад—кітаец, эстонец, служыцель культу і г.д.

У графі 10 паказваецца дакладны адрес бацькоў, г. з. месца, дзе яны заўсёды жывуць.

У графі 11 адзначаецца грамадзянства дзіцяці, калі грамадзянства бацькоў рознае, а таксама прозвішча выхавальнікаў дзіцяці, калі ніяма бацькоў (пры рэгістрацыі падкідышаў) і г. д.

Тут-же паказваецца назва радзільнага прытулку або прозвішча лекара, якія выдалі пасъведчаныне аб нараджэнні, калі такія дакументы пададзены заяўнікамі.

У графі 14 адзначаецца аб выдачы пасъведчанняў, паказваючы аб аплаце гэрбавага збору, або аб звалненіні ад апошняга, або установаўленіні імя па бацьку народным судом, або зъмене прозвішча, або імя, або усынаўленіні і г. д., г. зн. тыя зъмены, якія былі зроблены ў гэтym акце пасъля яго запісу.

Мёртванароджаныя рэгіструюцца ў кнігцы нараджэнняў, пры гэтym для статыстыкі ў графі 11 (асобныя адзнакі) адзначаецца „мёртванароджаны“.

III. Аб парадку запаўнення актавых кніг аб съмерці.

Прычыны съмерці (гр. 4) запісваюцца на падставе лекарскіх пасъведчанняў, выдадзеных лекарам або адпаведнаю установаю, а там, дзе гэта немагчыма—паказанняў двух съведкаў.

У графі 5, 6, 7, 8 і 9 адзначаецца: пол памёршага, сямейнае становішча, нацыянальнасць і сацыяльнае становішча, пры гэтым пры адзначэнні ў графі 9-й п. „0“—трэба мець на ўзвaze адзначэнье двух слоў, слова „утрыманец“ і сацыяльнае становішча асобы, у якой ён знаходзіцца на ўтрыманні; калі утрыманец знаходзіцца на ўтрыманні рабочага, то адзначаецца слова „утрыманец“ і слова „рабочы“, калі ўтрыманец знаходзіцца на ўтрыманні дамаўласцініка, то адзначаецца слова „утрыманец“ і слова „дамаўласцінік“, і г. д., апроч таго ў графі 9-б паказваецца промысел (рабочы, слукачы, гаспадар-адзіночка, гаспадар з наймавымі рабочымі, гаспадар з дапаможнымі членамі сям'і, вольная прафэсія).

У графі 11 алзначаецца аб тым, што запіс зроблены на падставе пастаноў народнага суду, пратаколу міліцыі і г. д., паказваюцца дакументы, пададзеныя пры рэгістрацыі съмерці (пасъведчаныне больш-

ніцы, лекара аб съмерці з паказаньнем нумару і даты іх выдачи), а таксама паказваецца на чые сродкі жыў памёршы,—на свае сродкі ці не на свае, і на чые дакладна—бацькі, маткі, сястры, органаў сацыяльнага забесьпячэння і г. д.

У графе 14 адзначаецца аб выдачы пасьведчанья з паказаньнем аб аплаце гэрбавага збору або аб звалненіі ад такога, а таксама робяцца ўсе папраўкі і зъмены, якія былі пасъля таго, як зроблены запіс акту.

IV. Аб парадку запаўненія актавых кніг аб шлюбе.

Службовая асоба, якая рэгіструе шлюб, павінна дакладна адзначыць, што да моманту запісу не паступіла ніякіх заяў аб законных перашкодах да рэгістрацыі.

У графе 3 дакладна паказваецца час нараджэння жаніха і нявесты ў асобку, а калі няма такіх звестак, то паказваюцца гады кожнага.

У графе 4 паказваецца час браньня шлюбу, гэта значыць або момант рэгістрацыі або (у выпадку, прадугледжаным арт. 3 Код. Законаў аб Шлюбе, Сям'і Апецы) момант фактычнага шлюбу.

У графах 5, 6, 7, 8 і 9 адказы адзначаюцца з слоў кожнай асобы, якая бярэ шлюб: а) у які шлюб (па ліку); б) сямейнае становішча, в) нацыянальнасць, г) сацыяльнае становішча.

У графе 11 паказваюцца ўсе заявы асоб, што бяруць шлюб, для якіх у кніжцы няма асобнай графы, напрыклад: адзнака аб згодзе супруга прыняць грамадзянства другога супруга (калі грамадзянства асоб, якія бяруць шлюб, рознае), згода асоб, якія бяруць шлюб, або дзеяць.

У графе 12 дакладна паказваюцца дакумэнты, пададзеныя кожнаю асобаю, якая бярэ шлюб, для пасьведчанья свае асобы.

У графе 14 адзначаецца аб выдачы пасьведчаніяў, а таксама ўсе зъмены, зроблены пасъля акту шлюбу, напрыклад: зъмена прозвішча або імя, разлука і г. д.

V. Аб парадку запаўненія актавых кніг аб скасаваньні шлюбу

Графы 1, 1-а, 1-б, 3, 4 і 5 запаўняюцца ў такім самым парадку, як пры запісе шлюбу.

Графа 6-ая дзеліцца на тры часткі: а) адзначаецца лік дзеяцей у асоб, якія касуюць шлюб, б) паказваецца імя і гады дзеяцей, якія па згодзе мужа і жонкі астаюцца пры бацьку або матцы, в) дакладна паказваецца згода бацькоў адносна сродкаў на ўтрыманье дзеяцей і адзін другога, г. з. хто з бацькоў і ў якім размёры абавязуецца плаціць гэтых сродкі.

У графах 7, 8 і 9 адзначаюцца адпаведныя назвы, як і ў кнігцы шлюбаў.

У графе 10 паказваецца адрэс касуючых шлюб, г. з. іх месца жыцця пасъля скасаванья шлюбу.

У графе 11 робяцца асобныя адзнакі, напрыклад: аб tym, што запіс аб скасаваньні шлюбу зроблены па ўзаемнай або аднабаковай заяве (з паказаньнем прозвішча, імя і імя па бацьку заяўніка).

У графе 12 дакладна паказваюцца дакумэнты, пададзеныя асобамі, якія касуюць шлюб, пры скасаваньні шлюбу для пасьведчанія свае асобы.

Трэба адзначаць, якою ўстановаю выдадзены дакумэнты, нумары дакумэнтаў, год, дзень і месяц выдачы.

У графі 13 касуючыя шлюб падпісаюцца сваім шлюбным прозвішчам.

У графі 14 адзначаеца аб выдачы пасъведчанья, а таксама аб усіх зъменах, якія зроблены пасъля гэтага запісу.

VI. Аб парадку запаўнення актавых кніг аб зъмене прозвішча і імя.

У графі 3 паказваеца год, месяц і дзень нараджэння асобы, якая мяніе прозвішча або імя, а калі віма такіх зъвестак, то паказваеца лік гадоў.

У графі 4 дакладна паказваеца месца нараджэння асобы, якая мяніе прозвішча або імя, г. з. горад, акруга, раён, вёска.

У графі 5 пакізываеца, з слоў заяўніка, месца жыцця, дзе жыў заяўнік да кастрычніка 1917 г. і пасъля гэтага часу, адзначаючы тэрміны і даты пражыванья ў кожнай мясцовасці.

У графах 6 і 7 адзначаеца сямейнае становінча і лік дзяцей.

У графі 8 дакладна паказваюцца іменіні, прозвішча, год, дата і месца нараджэння непаўнолетніх дзяцей, якія мяніюць прозвішча.

У графі 9 адзначаеца сацыяльнае становішча заяўніка.

У графі 11 адзначаеца аб згодзе другога супруга на зъмену прозвішча непаўнолетнім дзесям і дазвол (нумар і дата) вышэйшага над ім органу ЗАГС на зъмену прозвішча.

Графы 12 і 13 запаўняюцца так, як і ў папярэдніх запісах.

У графі 14 адзначаеца аб выдачы пасъведчанья і аб усіх зъменах, якія зроблены ў гэтым аকце пасъля яго запісу.

VII. Аб парадку запаўнення заяў аб паходжэнні дзяцей.

Заявы пішуцца ў двух экзэмплярах: адзін экзэмпляр астаемца ў справах адпаведнага органу ЗАГС, а другі, пасъля ўстанаўленьня бацькі (арт. 42—43 Кодэксу Законаў аб Шлюбе, Сям'і і Апецы), выдаецца на рукі матцы.

У графі 3, 4 паказваеца час нараджэння дзіцяці, або калі дзіця яшчэ не нарадзілася, паказваеца колькі часу прыйшло з моманту зараджэння.

Увага. Зъвесткі аб часе зараджэння дзіцяці, якое яшчэ не нарадзілася, запісваюцца ў кнігу выключна на падставе лекарскага пасъведчанья.

Пасъля подпісу заявы маткаю дзіцяці запаўняеца блянк паведамленьня, які знаходзіцца пры заяве, і пасылаецца бацьку дзіцяці.

У графі 7 адзначаеца дата ўручэння паведамленьня бацьку дзіцяці, зъвесткі аб атрыманні або не атрыманні ў тэрмін ад бацькі адказу аб прызнанні сябе бацькам, або аб падняцьці судовай спрэчкі.

VIII. Аб парадку запаўнення актавых кніг аб усынаўленьні.

У графі 1 запісваеца прозвішча ўсынаўляемага, якое дадзена яму ўсынаріцелем.

У графі 4 паказваеца месца нараджэння ўсынаўляемага.

У графе 6 паказваюцца ўсынавіцелі.

У графах 7 і 8 паказваюцца сапраўдныя бацькі ўсынаўляемага, а калі яны невядомы, то паказваюцца апякүны або папячыцелі, на ўтрыманьні якіх знаходзіўся ўсынаўляемы (напрыклад, у графе „бацька“ трэба адзначаць „апякун“).

У графе 9 адзначаецца сацыяльнае становішча ўсынавіцеляў і бацькоў або апякunoў.

У графе 11 паказваецца назва органу апекі, якім зроблена пастанова аб усынаўленыні, нумар і дата пастановы.

У графе 12 паказваюцца дакументы органу апекі, які зрабіў пастанову аб усынаўленыні.

У графе 13 павінны быць подпісы ўсынавіцеляў толькі тады, калі яны асабіста прыносяць копію пастановы органу апекі аб усынаўленыні.

Органы ЗАГС на працягу трох дзён пасъля рэгістрацыі акту аб усынаўленыні паведамляюць аб зробленым запісе ў месца захаваньня акту нараджэння ўсынаўляемага для адпаведных адзнак.

Органы ЗАГС, у якіх знаходзіцца на захаваньні запіс аб нараджэнні ўсынаўляемага, пасъля атрыманьня паведамлення аб усынаўленыні, зараз-жа робяць адпаведныя адзнакі ў кнізе актаў нараджэння (у графে 14 асобныя адзнакі), паказваючы прозвішча ўсынаўляемага, нумар, год, месяц і дзень пастановы.

Орган ЗАГС, які зарэгістраваў акт усынаўлення, павінен па просьбе зацікаўленых асоб выдаць пасъведчаныне аб усынаўленыні

IX. Аб парадку запаўненія пасъведчаньняў, якія съведчаць акты грамадзянскага стану.

1. З часу ўвядзення новых актавых кніг выпісы і з старых мэтрычных і з новых рэгістрацыйных кніг павінны мець выгляд пасъведчаньняў паводле новых устаноўленых форм, запаўняюцца па формах на двух мовах—на алпаведнай нацыянальнай на першым боку пасъведчаньня і на расейскай—на адваротным боку пасъведчаньня.

2. Пасъведчаньні павінны быць падпісаны зусім выразным пісьмом, ніякіх падчыстак і запэцканьняў у пасъведчаньнях, якія выдаюцца, быць не павінна.

3. На пасъведчагаўнях, якія выдаюцца, ставіцца нумар запісу данага акту, г. з. той нумар, пад якім запісаны гэты запіс у кнігах (на першым і адваротным боку пасъведчаньня).

4. Гэрбавы збор аплачваеца адпаведнымі гэрбавымі маркамі, якія налепваюцца на пасъведчаньне ў тым месцы, дзе напісана: „гэрбавы збор не бярэцца“. На тых пасъведчаньнях, з якіх гэрбавы збор не бярэцца, ніякіх адзнак або ня браныні гэрбавага збору рабіцца, бо аб гэтым паказана ў самым тэксьце.

5. У графе: „асобныя адзнакі“ і на першым і на адваротным бакох паказваеца, для чаго выдана пасъведчаныне (калі з яго не бярэцца гэрбавы збор), напрыклад: „выдана толькі для падачы ў школу, у міліцыю, для атрыманьня пасъведчаньня асобы і г. д.“.

Апроч таго ў гэтай графе робяцца і іншыя адзнакі, напрыклад: аб зъмёне грамадзянства пры шлюбе, гады і прычны съмерці.

З часу выдання гэтай інструкцыі касуецца інструкцыя Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў за 29 сінішка 1926 году № 339.

Народны Камісар Унутраных Спраў БССР **А. Сташэўскі**.

Час. вык аб. Народнага Камісара Юстыцыі БССР **С. Гохман**.

Нач. Адміністрац. Кіраўніцтва Народнага Камісарыяту Унутраных

Спраў—Нач. Міліцыі і Крымінальнага Вышуку БССР **Я. Кроль**.

28 чэрвеня 1927 г.
№ 4989.

11. Абежнік Адміністрацыйнага Кіраўніцтва Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў БССР

АБ ДАЧЫ ВАЙСКОВА-ПАДЛІЧАЛЬНЫМ ОРГАНАМ ЗЪВЕСТАК АБ ПАМЁРШЫХ ВАЙСКОВАПАВІННЫХ І АБ ПАРАДКУ ВЫДАЧЫ ПАСЬВЕДЧАНЬНЯУ АБ НАРАДЖЭНЬНІ І ПАСЬВЕДЧАНЬНЯУ АСОБЫ ВАЙСКАВАПАВІННЫМ.

Усім адміністрацыйным аддзелам акруговых выкананійных камітэтаў.

У адпаведнасці з § 168 „Временного руководства для учета военнообязанных“ і § 117 „Временного руководства по приписке к призывающим участкам и учету допризываников“, Народны Камісарыят Унутраных Спраў, для урегуляванья парадку дачы зъвестках, прадугледжаных гэтымі параграфамі, пропануе кіравацца наступным:

1. Раённыя і акруговыя органы ЗАГС штомесяц, не пазней 15 дня наступнага месяца, павінны пасылаць у вайскова-падлічальныя органы (па месцы знаходжанья вайсковапавінных на падліку) зъвесткі аб памёршых вайсковапавінных ад 19 да 40 гадоў уключна, якія знаходзяцца на падліку.

2. У памянёных зъвестках павінна быць паказана імя, імя па бацьку, прозывішча і год нараджэння вайсковапавіннага.

3. Паданыя пры реєстрацыі съмерці падлічальна-вайсковыя дакументы ацылаюцца органамі ЗАГС ў вайскова-падлічальныя органы, у якіх ліцацца на падліку памёршыя вайсковапавінныя, разам з зъвесткамі, адзначанымі ў § 2.

4. Калі месцы знаходжанья на падліку памёршага вайсковапавіннага невядома, то адпаведнае паведамленыне або съмерці пасылаецца ў мясцовыя акруговыя вайсковыя камісарыяты або ў мясцовыя вайскова-падлічальныя органы (раённыя) па месцы съмерці вайсковапавіннага.

5. Паведамленыне або съмерці асоб, якія належаць да начальніцкага складу, накіроўваюцца ў адпаведныя акруговыя вайсковыя камісарыяты па месцы знаходжанья памёршых на падліку.

6. При выдачы пасьведчаньня асобы і пасьведчаньняу або нараджэнні вайсковапавінных, што знаходзяцца на падліку і належаць да такога, органы, якія выдаюць пасьведчаньні асобы, і органы ЗАГС кіруюцца наступным:

а) дата нараджэнья асоб, якія радзіліся ў 1906 г. і раней, паказваецца ў пасьведчаньнях асобы і ў пасьведчаньнях аб нараджэнні і па новаму і па старому стылю;

б) дата нараджэнья асоб, якія радзіліся ў 1907 годзе і пазней паказваецца ў пасьведчаньнях асобы і ў пасьведчаньнях аб нараджэнні толькі па новаму стылю.

7. Гэты абежнік паведаміць месцам для дакладнага і няўхільнага выкананьня.

Нам. Народнага Камісара Ўнутраных Спраў БССР, Нач.
Адміністрацыйнага Кіраўніцтва НКУС—Нач. Міліцыі
і Крымінальнага Вышкуку Рэспублікі **Я. Кроль.**

18 ліпеня 1927 г.
№ 130.

12. Абежнік Народнага Камісарыяту Земляробства БССР

АБ УСТАНАЎЛЕНЫНІ ГРАНІЧНЫХ НОРМ ПРАЦОЎНАГА ЗЕМЛЯКАРЫСТАННЯ
ДЛЯ АСОБНЫХ СЯЛЯНСКІХ ГАСПАДАРАК (АРГ. 94 ЗЯМЕЛЬНАГА КОДЕКСУ).

Акруговым зямельным аддзелам, земельным камісіям і земляўпрадчыкам.

Абежнік Народнага Камісарыяту Земляробства за 4 красавіка 1925 г. № 17/3 г., выданы на выкананье арт 94 Зямельнага Кодэкса, як гэта выявілася пры ўжываньні яго, з аднаго боку, мае некаторыя палажэнні, якія вельмі ўскладняюць працэ земляўпрадкаванні і не апраўдаюць практичную патрэбую (у асобку—нормы надзяленні рознымі сельска-гаспадарчымі ўгодзьдзямі па §§ 3 і 4), а з другога боку—патрабуе перапрацоўкі ў сувязі з пастановою Эканамічнай Нарады БССР за 14 чэрвеня 1926 г., якою па гэтym пытаньні ўнесены дапаўненьні і ўдакладненьні.

З гэтай прычыны і выдаецца памянёны абежнік „Аб устанаўленыні гранічных норм працоўнага землякарыстанння для асobных сялянскіх гаспадараў“, а таксама касуецца абежнік за 4-га красавіка 1925 г. па гэтым пытаньні.

1. Па ўсёй тэрыторыі БССР ўстанаўляюцца на двор з 4-мя працоўнымі адзінкамі наступныя парадённыя нормы забесьпячэння землёю ўсіх угодзьдзяў ў гектарах:

№№ с.-г. раёнаў	Мінімальныя нормы (найменшыя)	Максімальныя нормы (найбольшыя)
1	5,0	10,0
2	5,5	11,0
3	6,5	13,0
4	7,0	14,0
5	7,5	15,0

Увага 1. Устаноўленыя нормы маюць на ўвазе зямліо сярэдній якасці ў даным раёне, а дзеля гэтага яны могуць павялічвацца або памяншацца па ўнутрывясковай расценцы ў залежнасці ад якасці зямлі.

Увага 2. Пры ўжываньні параённых норм трэба захоўваць у гаспадарках, якія ўпрадкоўваюцца, нармальная для данага раёну судносіны асноўных угодзьдзяў (ворнай зямлі, сенажаці).

2. Пры вылічэнні ў гаспадарцы прысутных працоўных адзінак трэба кіравацца наступнымі каэфіцыентамі.

Мужчыны і жанчыны 16 г. і болей	1,0	прац.	адзінкі
Падлеткі ободвых полуў ад 12 да 16 г.	0,5	"	"
Дзеці да 12 гад.	0,25	"	"

3. Гаспадаркі, якія маюць да 4-х працоўных адзінак, атрымоўваюць норму, устаноўленую для 4-х працоўных адзінак, а гаспадаркі, якія маюць больш 4-х працоўных адзінак, атрымоўваюць норму працарцянальна ліку прысутных працоўных адзінак.

4. Устаноўленыя нормы, з'яўляючыся сярэднімі для данага раёну, ня могуць прэтэндаваць на падлік усіх дробных асаблівасцяў у землякарыстанні плаособных гаспадарак і нават вёсак, а таму яны ў залежнасці ад шэрагу акалічнасцяў (рэзьніцы ў якасці глебы, умоў рэльефу, забесьпячэння вадою, адлегласці ад рынку, агульнай забяспечкі насельніцтва зямлі і г. д.), могуць быць у плаособных выпадках падвышаны або зьніжаны.

Паднімаць мінімальная нормы дазваляецца да 20 проц., а максімальная (у выключных выпадках) — да 15 проц.

Зьніжаць мінімальная нормы дазваляецца да 10 проц., а максімальная — да 20 проц.

5. Рашэнье аб падвышэнні або зьніжэнні норм выносіцца камісіяю ў складзе: прадстаўніка раённага выкананічага камітету, земляўпрадчыка агранома, прадстаўніка сельскага савету і камітetu сялянскай узаемадапамогі, пасыля грунтоўнага дасыльданінья зямель вёскі або плаособной гаспадаркі, і зацвярджаецца зямельнымі камісіямі пры разглядзе земляўпрадчага праекту. У сувязі з гэтым камісія, якая робіць досыльед, павінна вызначыць пэўныя доказы аб патрэбе змены норм, якія далі-б магчымасць зямельным камісіям выносіць сваю пастанову без мясцовага агляду земляўпрадкоўвае май тэрыторыі.

6. Лішкі, адабраныя ад гаспадарак, якія маюць зямлю больш максімальных норм, заўчаюцца ў зямельны фонд данай зямельнай грамады для разъмеркаванні паміж безъзмельнымі і тымі малазъмельнымі дварамі, зямельнае забесьпячэнне якіх меншае мінімальную норму. Калі-ж пасыля надзяленні ўсіх безъзмельных і малазъмельных двароў данай зямельнай грамады будзе яшчэ аставацца зямельны лішак, то такі разъмяркоўваецца працарцянальна працоўным адзінкам паміж дварамі, якія атрымоўваюць найменшую колькасць зямлі на працоўную адзінку, пры гэтым бяруцца над увагу таксама і тыя двары, зямельнае забесьпячэнне якіх знаходзіцца ў межах паміж максімальнымі і мінімальнымі нормамі.

Дапрысяженне ў зямельную грамаду або ўтварэнне з зямель яе новых землякарыстанніяў для двароў, якія ня былі ў данай зямельнай грамадзе, дазваляецца толькі пасыля надзяленні ўсіх яго членau па максімальнай норме.

7. Зямельныя правы паасобных двароў вызначаюцца на падставе даных, якія зъмяшчаюцца ў падворных съпісах. Праверка і ўдакладненне зямельных праў робіцца пасьля выяўленьня ўсёй плошчы зямель, якая знаходзіцца ў працоўным карыстаньні членай данай грамады. Канчатковы съпіс двароў, у якіх вызначана належачая ім колькасць зямлі, при надыходзячым земляўпарадкаваньні, паказваецца агульнаму сходу членай зямельной грамады. Скаргі па зместу вызначаных такім способам зямельных праў разглядаюцца зямельнымі камісіямі пры разглядзе земляўпарадчага праекту.

Увага. Пры ўстанаўленьні зямельных праў фактычнае землякарыстаньне паасобных цераспалосных гаспадараў у натуры на вымерваецца.

8. Калі сярод двароў, што земляўпарадкоўваюцца будуть гаспадаркі, якія прызнаны культурна-паказальными, а таксама гаспадаркі, якія зрабілі грунтоўныя мэліарацыйныя палепшаньні, то да такіх трэба ўжываць нормы, устаноўленыя Налажэннем аб культурна-паказальных гаспадарках.

9. Справы, па якіх да выданьня гэтага абежніку зямельныя правы ўдзельнікаў земляўпарадкаваньня ўжо устаноўлены канчуюцца па старых нормах, у адносінах-жа да ўсіх іншых спраў трэба кіравацца гэтым абежнікам.

Дадатак. Съпіс адміністрацыйных раёнаў з разъмеркамі земельнікамі па раёнах сельска-гаспадарчых.

Народны Камісар Земляробства БССР **З. Прышчэпай.**

Начальнік Кіраўніцтва Земляўпарадкаваньня,

Мэліарацыі і Дзяржаўной Зямельной

Маемасці НКЗ БССР **A. Шычко.**

22 чэрвеня 1927 г.

№ 28.

ДАДАТАК.

РАЗЪМЕРКАВАНЬНЕ

адміністрацыйных раёнаў па раёнах сельска-гаспадарчых.

№ разм. па с.т. раёнах	НАЗВА РАЁНАЎ	№ разм. па с.т. раёнах	НАЗВА РАЁНАЎ	№ разм. па с.т. раёнах	НАЗВА РАЁНАЎ
1. МЕНСКАЯ АКРУГА.					
1 I р-н	Самахвалавіцкі	5 IV р-н	АЗерыцкі	10 II р-н	Расьнянскі
2 " "	Капыльскі	6 " "	Мазырскі	11 III р-н	Багушэўскі
3 II р-н	Астр.-Гарадзецкі	7 V р-н	Тураўскі	12 " "	Круглянскі
4 " "	Барысаўскі	8 " "	Лельчицкі	13 " "	Чарэйскі
5 " "	Грэскі	9 " "	Караўскі	14 " "	Крупскі
6 " "	Койданаўскі	10 " "	Нараўлянскі		
7 " "	Смаляўскі	11 " "	Юрэвіцкі		
8 " "	Съмілавіцкі				
9 III р-н	Заслаўскі				
10 " "	Зембінскі	1 III р-н	Ветрынскі	1 I р-н	Шклоўскі
11 " "	Халопеніцкі	2 " "	Лепельскі	2 " "	Магілеўскі
12 " "	Пухавіцкі	3 " "	Дрысъсенскі	3 " "	Лупалаўскі
13 " "	Лагойскі	4 " "	Бялынецкі	4 II р-н	Чавускі
14 " "	Чэрвенскі	5 " "	Полацкі	5 " "	Крычаўскі
15 " "	Шацкі	6 " "	Ушаўскі	6 " "	Касцюков.
16 " "	Узедзенскі	7 " "	Ульскі	7 " "	Журавіцкі
17 IV р-н	Бярэзінскі	8 IV р-н	Дзесьвейскі	8 III р-н	Кармянскі
18 " "	Плешчаніцкі	9 " "	Расонскі	10 " "	Бялыніцкі
19 " "	Бягомльскі	10 " "	Дрэтуньскі	11 " "	Чэркаўскі
				12 " "	Быхаўскі
				13 " "	Прапойскі
				14 " "	Чырвонапол.
2. БАБРУЙСКАЯ АКР.					
1 I р-н	Слуцкі	1 I р-н	Віцебскі	14 " "	Хоцімскі
2 II р-н	Бабруйск II	2 II р-н	Ліознянскі	15 " "	Клімавіцкі
3 " "	Чырвонаслабод.	3 " "	Сіроцінскі	16 " "	Мілаславіцкі
4 " "	Рагачэўскі	4 " "	Гарадзецкі	17 IV р-н	Чачэвіцкі
5 " "	Жлобінскі	5 III р-н	Суражскі	18 " "	Бялынкавіцкі
6 " "	Гарадзецкі	6 " "	Бешанковіцкі		
7 " "	Буда-Кашалёўскі	7 " "	Чашнікаўскі		
8 III р-н	Асіповіцкі	8 " "	Сеніцкі		
9 " "	Старадароскі	9 " "	Езярышчанская	1 I р-н	Гомельскі
10 " "	Старобінскі	10 " "	Высачанская	2 " "	Краснабудзкі
11 " "	Любаньскі	11 IV р-н	Межанская	3 " "	Веткаўскі
12 " "	Сьвіслаўскі			4 II р-н	Дабрушскі
13 " "	Бабруйск I			5 " "	Увараўскі
14 " "	Парыцкі			6 III р-н	Чэчэрскі
15 " "	Стрэшынскі			7 IV р-н	Дзяляўскі
16 IV р-н	Клічаўскі	1 I р-н	Ляднянскі	8 " "	Носаўскі
17 " "	Глускі	2 " "	Мсыціслаўскі	9 " "	Свяцілаўскі
3. МАЗЫРСКАЯ АКР.					
1 IV р-н	Жыткавіцкі	3 " "	Горацкі	10 " "	Рэчыцкі
2 " "	Пятрыкоўскі	4 " "	Дрыбінскі	11 " "	Холмецкі
3 " "	Капаткевіцкі	5 II р-н	Талачынскі	12 " "	Брагінскі
4 " "	Калінкавіцкі	6 " "	Коханаўскі	13 " "	Горвальскі
		7 " "	Вршанская	14 V р-н	Хойніцкі
		8 " "	Копыскі	15 " "	Лоеўскі
		9 " "	Дубровенскі	16 " "	Камарынскі
				17 " "	Васілевіцкі
4. ПОЛАЦКАЯ АКРУГА.					
5. ВІЦЕБСКАЯ АКРУГА.					
1 I р-н	Віцебскі	1 I р-н	Ліознянскі	16 " "	Гомельскі
2 II р-н	Ліознянскі	2 II р-н	Сіроцінскі	17 IV р-н	Краснабудзкі
3 " "	Сіроцінскі	3 " "	Гарадзецкі	18 " "	Чачэвіцкі
4 " "	Гарадзецкі	4 " "	Суражскі		
5 " "	Бешанковіцкі	5 " "	Бешанковіцкі		
6 " "	Чашнікаўскі	6 " "	Чашнікаўскі		
7 " "	Сеніцкі	7 " "	Езярышчанская		
8 " "	Езярышчанская	8 " "	Высачанская		
9 " "	Межанская	9 " "	Межанская		
6. АРШАНСКАЯ АКР.					
1 I р-н	Ляднянскі	1 I р-н	Ляднянскі	1 I р-н	Гомельскі
2 " "	Мсыціслаўскі	2 " "	Мсыціслаўскі	2 " "	Краснабудзкі
3 " "	Горацкі	3 " "	Горацкі	3 " "	Чачэвіцкі
4 " "	Дрыбінскі	4 " "	Дрыбінскі	4 II р-н	Дабрушскі
5 II р-н	Талачынскі	5 " "	Талачынскі	5 " "	Увараўскі
		6 " "	Коханаўскі	6 III р-н	Чэчэрскі
		7 " "	Вршанская	7 IV р-н	Дзяляўскі
		8 " "	Копыскі	8 " "	Носаўскі
		9 " "	Дубровенскі	9 " "	Свяцілаўскі
7. МАГІЛЕЎСКАЯ АКР.					
1 I р-н	Шклоўскі	1 I р-н	Ліознянскі	10 " "	Рэчыцкі
2 " "	Лупалаўскі	2 " "	Сіроцінскі	11 " "	Холмецкі
3 " "	Чавускі	3 " "	Гарадзецкі	12 " "	Брагінскі
4 " "	Крычаўскі	4 " "	Суражскі	13 " "	Горвальскі
5 " "	Касцюков.	5 " "	Бешанковіцкі	14 " "	Хойніцкі
6 " "	Журавіцкі	6 " "	Чашнікаўскі	15 " "	Лоеўскі
7 " "	Касцюков.	7 " "	Езярышчанская	16 " "	Камарынскі
8 " "	Бялыніцкі	8 " "	Высачанская	17 " "	Васілевіцкі
8. ГОМЕЛЬСКАЯ АКР.					
1 I р-н	Гомельскі	1 I р-н	Гомельскі	1 I р-н	Гомельскі
2 " "	Краснабудзкі	2 " "	Краснабудзкі	2 " "	Краснабудзкі
3 " "	Веткаўскі	3 " "	Веткаўскі	3 " "	Веткаўскі
4 II р-н	Дабрушскі	4 II р-н	Дабрушскі	4 II р-н	Дабрушскі
5 " "	Увараўскі	5 " "	Увараўскі	5 " "	Увараўскі
6 III р-н	Чэчэрскі	6 III р-н	Чэчэрскі	6 III р-н	Чэчэрскі
7 IV р-н	Дзяляўскі	7 IV р-н	Дзяляўскі	7 IV р-н	Дзяляўскі
8 " "	Носаўскі	8 " "	Носаўскі	8 " "	Носаўскі
9 " "	Свяцілаўскі	9 " "	Свяцілаўскі	9 " "	Свяцілаўскі
10 " "	Рэчыцкі	10 " "	Рэчыцкі	10 " "	Рэчыцкі
11 " "	Холмецкі	11 " "	Холмецкі	11 " "	Холмецкі
12 " "	Брагінскі	12 " "	Брагінскі	12 " "	Брагінскі
13 " "	Горвальскі	13 " "	Горвальскі	13 " "	Горвальскі
14 V р-н	Хойніцкі	14 V р-н	Хойніцкі	14 V р-н	Хойніцкі
15 " "	Лоеўскі	15 " "	Лоеўскі	15 " "	Лоеўскі
16 " "	Камарынскі	16 " "	Камарынскі	16 " "	Камарынскі
17 " "	Васілевіцкі	17 " "	Васілевіцкі	17 " "	Васілевіцкі

13. Абежнік Кірауніцтва Земляўпаратавання, Мэліарацыі і Дзяржаўных Зямельных Маесасцяй НКЗ БССР

аб рачыналізацыі і спрашчэнні тэхнікі земляўпаратных работ.

Усім акруговым зямельным аддзелам.

Шырока ахапіўшася сялянскія масы імкненне да правядзення земляўпаратавання паставіла перад зямельнымі органамі задачу павялічыць тэмп земляўпаратных мерапрыемстваў, а патрэба магчы-мага патанення земляўпаратных работ і недахон кваліфікованых тэхнічных сіл настойліва патрабуюць максімальную рачыналізацыю гэтых работ і магчымага спрашчэння тэхнікі земляўпаратавання.

Аднак, умовы малазямельля і цеснаты ў нашай вёсцы, дзе селянін строга падлічае свою зямельную плошчу, і патрэба давядзення земляўпаратавання да двара—патрабуюць значнай дакладнасці работ і пры складанні асноўнага земляўпаратчага праекту, і пры вызначэнні плошчаў у палёх севазвароту.

Апроч таго мера дакладнасці каморніцка-тэхнічных работ абу-моўльваецца патрэбою скарыстаныя матар'ялаў земляўпаратавання для будучых гэадэзычных, картаграфічных і кадастравых работ.

З гэтай прычыны спрашчэнне тэхнікі можа быць зроблена толькі ў межах дасягнутых да гэтага часу дакладнасцяў і павінна ажыццяўляцца, галоўным чынам, у кірунку рачыналізацыі і мэханізацыі спосабаў работы, якія давалі б магчымасць дасягаць тых жа дакладнасцяў пры меншай затраце працы і часу, а таксама ў максімальнай магчымасці спрашчэння земляўпаратчага справа-водства.

Грунтуючыся на паказаным вышэй і да часу выдання новай тэхнічнай інструкцыі, Кірауніцтва Земляўпаратавання, Мэліарацыі і Дзяржаўных Зямельных Маесасцяй пропануе кіравацца наступным:

1. Пратакол агляду мясцовасці, якая земляўпараткоўваецца, што складаўся на падставе арт. 14 тэхнічнай інструкцыі, замяніць кароткім записам у штодзённым пратаколе аб tym, што агляд гэтых зробленых, з спасланнем на рэсунак, складзены пры аглянце, або на выкапіроўку, атрыманую пры „саабражэнні“ справы ў зямельным архіве акруговага зямельнага аддзела.

2. Устаноўленыя граніцы тых дач, якія земляўпараткоўваюцца, афармляць у далейшым не складаньнем палявога журнalu, а простиры запісам у штодзённым пратаколе наступнага: калі, кім і ў чыёй ірысуетнасці рабілася адмежаванне або аднаўленне граніц, колькі ўстаноўлена па данай сумежнасці гранічных ліній (без паказання меры румбаў і кутоў паміж імі) і подпіс сумежных землякарэстальнікаў (упаўнаважаных) аб tym, што ўстаноўленая граніца зьяўляецца бяспрэчнаю.

3. Для вызначэння кірункаў і адлегласцяў пры здымках ўнутранай сітуацыі шырокая карыстацца бусольлю (калі ў яе зусім спраўная стрэлка), або вымяраць куты паўпрыёмам, дальнямерам і рэйкай, маючи пры гэтым на ўвазе, што даныя спосабы работы, там, дзе яны па ўмовах мясцовасці могуць ўжывацца, даюць значную эканомію часу і створаць у тэхнікаў звычку да маючых быць у бліжэйшыя гады работ з мензулою і да тахеамэтрычнай здымкі пры земляўпаратаванні.

4. Палігоны з вялікім лікам заваротных пунктаў разъбіваць дыагональнымі ходамі на шэраг меншых з таким разрахункам, каб

кожны з іх зъмяшчаў ня больш 20—30 пунктаў. Пракладку дыагональных ходаў трэба рабіць на адкрытых і роўных мясцох, імкнучыся да таго, каб лініі гэтых ходаў былі прыблізна роўнавялікі, а куты паміж імі набліжаліся да 180° .

Увядзка. Увязку прыросту пры вылічэнні каардынат раіцца, рабіць спосабам праф. Весялоўскага або пры выцягнутых палігонах—спосабам саратаўскіх каморнікаў.

5. Землю раіцца расцэньваць па гонавых лініях, якія адзначаны ў натуры тычкамі, а расцэначныя разрады ўстанаўляць па магчымасці простастаўнымі лініямі да гонавых, скарыстоўваючы ў далейшым гонавыя лініі, як граніцы новых землякарыстанняў (спосаб зъмешчан у кнізе „Землеустроительное проектирование“ праф. Кіркора). Адносны кошт разрадаў зямельных ужыткаў можа ўстанаўляцца і каэфіцыентамі да асноўнага разраду і ў рублёх (у рублёх больш зразумела насељніцтву); той ці іншы спосаб можа выбіраць сам земляўпаратчык.

6. Для практаванья палос пры дапамозе матэматыкі пры работах гаспадарчага ўпараткаванья землякарыстанняў раіцца, калі ёсьць арытмомэтр, ужываць спосаб і схему праф. Кіркора, паказаныя на 21-24 стар. брашуры, якая рассылаецца.

Пры ўжыванні камбінаваных мэтадаў (графічных і матэматычных) для практаванья палос шырока карыстацца разасланую акруговым зямельным аддзелам палеткаю Жыронкіна ў маштабе $1/5000$, нарэзваючы плошчы палос гэтаю палеткаю і вылічваючы папярэчныя разьмеры іх (або разьмеры па ходавых лініях), карыстаючыся найбольш простымі геамэтрычнымі і tryганамэтрычнымі формамі, пры гэтым запрактаваныя ўздоўжныя межы палос трэба браць графічна з рэсунку.

7. Акруговыя зямельныя аддзелы павінны разьмеркаваць арытмомётры паміж тэхнікамі так, каб было дасягнута максімальнае іх скарыстанне.

На тых земляўпаратчых работах, дзе тэхнік ня будзе мець магчымасці карыстацца арытмомэтрам, трэба пры вылічальных работах выпраўляць прырост каардынат да 0,05 мтр., плошчы вылічыць, карыстаючыся разасланымі акруговым земельным аддзелам табліцамі множаньня.

Для эканоміі часу тэхнікаў-земляўпаратчыкаў насељніцтва павінна даваць у іх распараджэнні на ўвесы час вядзення паліевых вымяральных работ сталых рабочых у ліку ва ўсякім разе ня менш 4-х чалавек.

Бяручы пад увагу інтарэсы бяднейшых двароў, якія магчымана будуць мець сродкай заплаціць сваю долю за найманыне сталых рабочых, трэба рабіць грамадзе альбо запрашаць прадстаўнікоў бяднейшых двароў за плату ў якасці гэтых сталых рабочых, альбо даваць ім магчымасць адбываць свою чаргу на работах за лік колькасці патрэбных звыш сталых рабочых.

9. Усякія акты, згоды і пратаколы, што складаюцца ў практэзе земляўпараткаванья, павінны па магчымасці канцэнтравацца ў штодзённым пратаколе земляўпаратчых дзеянняў, якія ні ў якім разе ня трэба разумець як дзеньнік і заграмаджаць лішнімі запісамі справаздачнага характару; калі, напрыклад, на працягу 10-ці дзён

рабілася здымка сытуацыі, то за ўсе гэтая дні ў штодзённым пратако-
ле зъмішчаецца адзін кароткі запіс аб сутнасьці праведзеных работ.

Копію гэтага абежніка трэба ў съпешным парадку різаслаць
усім земляўпарадчыкам, якія працуюць у межах акругі.

Начальнік Кіраўніцтва Земляўпарадкаванья, Мэліараты
і Дзяржаўных Зямельных Маесасцяй НКЗ БССР **А. Шычко.**

Інспэктар-эканаміст па земляўпарадкаваньні **У. Людт.**

Інспэктар Кам.-Тэхн. Часьці **А. Шмэрлінг.**

25 чэрвеня 1927 г.

№ 30.

14. Абежнік Народнага Камісарыяту Земляробства БССР

аб магчымасці і парадку пералічэння лясоў мясцовага значэн-
ня ў зямельны фонд.

Усім акруговым зямельным аддзелам.

Земляўпарадчыкі пры правядзеныні сваіх работ часта праекту-
юць пералічэнне лясоў мясцовага значэння ў зямельны фонд, кірую-
чыся пераважна мэтамі пашырэння земляўпарадкаванай плошчы.

Грунтуючыся на пастанове Эканамічнай Нарады за 7/IX 1926 г.,
аб недапушчэнні далейшага скірачэння лясной плошчы і бяручи
пад увагу тое, што лясы мясцовага значэння, пераданы урадам для
ўтварэння сталага фонду, з якога-б сялянства заўёddy атрымоўвалі
адпаведную частку патрэбнай яму для гаспадаркі драўніны і што
лясы гэтая спрыяюць затрыманню вільгаці на тэрыторыі іх месца-
вырастання, ахоўваюць мясцовасць ад сухменняў, а ў некаторых
выпадках ахоўваюць сельска-гаспадарчыя ўгодзідзі ад заня-
сеньня лятучымі пяскамі, Народны Камісарыят Земляробства лічыць
скірачэнне плошчы лясоў мясцовага значэння наогул недапуш-
чальным.

У выключных выпадках, дзе гэта будзе бязумоўна патрэбна для
стварэння рацыянальнага земляўпарадчага праекту, можна праек-
таваць пералічэнне ў зямельны фонд невялікіх кавалкаў лясоў
мясцовага значэння, якія раскіданы сярод земляўпарадкоўваюцца
плошчы, альбо беспасрэдна, альбо на абмен на няўдобныя пад сель-
ска-гаспадарчае карыстаньне сялянскія землі з мэтай іх залясення.

Пры гэтым трэба:

1) складаць пры ўдзеле лясьнічага і прадстаўніка сельскага са-
вету тэхнічныя акты абліяду па ўстаноўленай форме;

2) зробленыя праекты пералічэння ў зямельны фонд лясоў мяс-
цовага значэння абавязкова ўзгадняць з аўяднаннем лесакарысталь-
нікаў і складаць адпаведныя аб гэтым акты (прыгавары);

3) кіравацца лясістасцю раёну, а ў малалесных рэйнах з лясі-
стасцю менш 15 проц. пералічэння ў лясных вучасткаў мясцовага
значэння не рабіць;

4) браць пад увагу ступень кошту дравянога запасу на вучас-
тку; але, калі зрэджана сціпіць дравянога запасу стварылася ў выніку
руйнующих парубак саміх лесакарыстальнікаў пасля перадачы ім
у карыстанье лесу мясцовага значэння, то пералічэнне ў зямельны
фонд не павінна рабіцца, а на лесакарыстальнікаў павінен быць
ускладзены абавязак залясення такіх плошчаў.

Усе матар'ялы аб пералічэні лясных плошчаў мясцовага зна-
лэння ў зямельны фонд разглядаюцца акруговым зямельным аддзе-
лом, пры гэтым адносна плошчаў, на якіх расце лес да 10 гектараў

і плошчаў, на якіх не расце лес,—да 50 гектараў, акруговы зямельны аддзел па праектах пералічэнні ў выносіць канчатковыя раשэнні, а адноса плошчаў звыш паказаных дае свае заключэнніне і справу перасылае на канчатковое вырашэнніне ў Лясное Кіраўніцтва.

Увага. Пярэчаныні лесакарыстальнікаў аб пералічэнні лясоў мясцовага значэння ў зямельны фонд таксама разглядаюцца і вырашаюцца акруговым зямельным аддзелам.

Аб памянёным прапануеца зрабіць неадкладна распара-джэнніне, па частцы земляў парадчай і па частцы лясной.

Нам. Народнага Камісара Земляробства БССР **Я. Валодзька.**

Час. вык. аб. Начальніка Ляскога Кіраўніцтва

НКЗ БССР **Хандогі.**

Час. вык. аб. Начальніка Кіраніцтва Земляў парад-
каваннія, Мэліарацыі і Дзяржаўнай Земельнай Маесасці

НКЗ БССР **Н. Тамковіч.**

12 ліпеня 1927 г.
№ 31.

15. Інструкцыя Народнага Камісарыяту Фінансаў БССР

ЯБ УЖЫВАННІ ПАСТАНОВЫ САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР ЗА 7-ГА ЛЮТАГА 1927 Г. „ЯБ КАПІТАЛАХ УСТАНОУ, ЯКІЯ ЗНАХОДЗЯЦЦА НА ДЗЯР-
ЖАУНЫМ БЮДЖЭЦЕ“.

1. Усе ўстановы, якія знаходзяцца на дзяржаўным бюджэце, павінны штогод і не пазней 15-га ліпеня даваць Народнаму Камісарыяту Фінансаў БССР, паводле даданай да гэтай інструкцыі формы, звесткі аб капіталах скарбу, што знаходзяцца ў іх распараражэнні і ўкладзены ў акцыі, пай, аблігациі і іншыя каштоўныя паперы.

2. Прадпрыемствы, якія знаходзяцца пад ведамам памянёных у арт. 1 устаноу і існуюць без належнага афармлення на аснове гаспадарчага разрахунку, павінны быць аформлены ў статутным парадку ў тэрмін, устаноўлены арт. 2 пастановы Савету Народных Камісараў БССР за 7/II 1927 г., а перададзены ім каштоўнасці грапшмі і рознаю маесасцю—уключаны ў іх статутныя капіталы.

Увага. Дзеянніне гэтага артыкулу не пашыраецца на тых дапаможна-гаспадарчых і навучальна-дапаможных прадпрыемствы, якія знаходзяцца пры дзяржаўных установах і фінансіруюцца ў бюджетным парадку або якія знаходзяцца на каштарысе спэцыяльных сродкаў, а таксама на дапаможна-гаспадарчых прадпрыемствы Народнага Камісарыяту Шляхоў і Народнага Камісарыяту Почт і Тэлеграфу, якія ня маюць праў юрыдычнай асобы хоць і дзейнічаюць у парадку гаспадарчага разрахунку, але сальдо прыбыткаў і выдаткаў іх праводзіцца па каштарысу гэтых апошніх ведомстваў.

3. Тыя матар'яльныя каштоўнасці, якія ня будуць перададзены паказаным у арт. 2 установам—грэстам, сындыкатам, акцыйным таварыствам і іншым юрыдычным асобам у іх капіталах, павінны быць астаўлены, калі гэта патрэбна, у карыстанні гэтых юрыдычных асоб толькі на падставе дагавораў арэнды або пазычак.

Разъмер арэндной платы за карыстаньне паказанай маемасьці і працэнты за кајыстаньне паячкамі, а таксама час карыстаньня маемасьцю і капиталамі павінны ўстанаўляцца ведамствамі пры афармленыні перадачы маемасьці і капиталу памянёным юрыдычным асобам, пры гэтых ведамствах павінна на працягу 2-х тыдняў ад дня заключэння дагавору з юрыдычнымі асобамі паведаміць Народнаму Камісарыту Фінансаў БССР умовы гэтых дагавораў.

4. Маемасьць, якая не перададзена паказаным юрыдычнім асобам у статутныя капиталы або ў дагаворнае карыстаньне, павінны падлічацца ведамствам і як найхутчэй рэалізавацца як дзяржаўная фондавая маемасьць, а атрыманыя сумы здавацца у даход скарбу па дзяржаўным бюджету.

5. Калі афармленыне якіх-небудзь з паказаных у арт. 2 прадпрыемстваў будзе прызначана самім ведамствамі, а таксама заканадаўчымі або дырэктыўнымі органамі БССР—немэтазгодным, то памянёныя ў арт. 1 установы павінны ліквідаваць такія прадпрыемствы на працягу 3-х месяцаў ад дня вырашэння пытаньня аб немэтазгоднасці існаваньня апошніх.

Усе гроши ліквідаваных прадпрыемстваў, а таксама сумы атрыманыя ад продажу іх маемасьці павінны быць поўнасцю ззадзены ў даход скарбу.

Усе ведамствы, якія знаходзяцца на дзяржаўным бюджетце, павінны прадугледжваць у сваіх даходна-выдатковых каштарысах, што падаюцца імі штогод у Народны Камісарыят Фінансаў БССР, даходы ад належачых ведамству акцый і паёў, аблігацый і інш. каштоўных папер, а таксама ад арэндной платы і процентаў за перададзеную ў часоге карыстаньне прадпрыемстваў маемасьць і капиталы на дагаворных умовах, у аўсянільных-жа да каштарысу запісках паказваць падрабязнае аргументаванье парушаньня гэтых даходаў.

Час. вык. аб. Народнага Камісара
Фінансаў БССР **М. Кардашэнка.**

Нач. Кіраўніцтва Дзяржаўных Даходаў **М. Абрамсон.**

5 ліпеня 1927 г.

Дадатак да арг. 1 Інструкцыі Народнага Камісарыя фінансаў БССР за 5-га ліпеня 1927 г. аб капіталах установы, якія знаходзяцца на дзяржавным бюджэце.

ФОРМА.

Зъвесткі аб капіталах скарбу, укладзеных (называ ўстановы) у акцыі і пай, аблігацыі і іншыя каштоўныя паперы на 1-е ліпеня 192 году.

16. Пастанова Народнага Камісарыяту Працы БССР

АБ ДНІ ШТОТЫДНЁВАГА АДПАЧЫНКУ ДЛЯ РАБОТНІКАЎ ВІДОВІШЧЫХ
ПРАДПРЫЕМСТВАЎ.

Для разъвіцца пастановы Народнага Камісарыяту Працы СССР за 30 сакавіка 1927 г. № 62 „Аб дні штотыднёвага адпачынку для работнікаў відовішчых прадпрыемстваў“ („Ізвестия НКТ СССР“ 1927 г. № 16) Народны Камісарыят Працы БССР пастанаўляе:

1. Днём штотыднёвага адпачынку для работнікаў відовішчных прадпрыемстваў БССР ўстанавіць панядзелак.

2. У асобныя дні адпачынку, якія ўстанаўляюцца на падставе арт. 112 Кодэксу Законаў аб Працы і якія сходзяцца з штотыднёвымі днямі адпачынку, работа ў відовішчых прадпрыемствах можа весьціся, але гэтая дні павінны быць абавязкова заменены іншымі выхаднымі днямі.

Уваіа. У звязку з тым, што работнікі розных веркаў рыхстаюцца рознымі асобнымі днямі адпачынку, арт. 2 гэтай пастановы пашыраецца выключна на тых асобных дні адпачынку, якія прадугледжаны для данага прадпрыемства правіламі ўнутранага парадку.

3. Работа ў відовішчных прадпрыемствах може весьціся ў дні штотыднёвага адпачынку работнікамі гэтых прадпрыемстваў толькі з дазволу органаў Народнага Камісарыяту Працы БССР, якія ўзгоднены да гэтага з прафесіянальным саюзам працаўнікоў мастацтва.

4. З часу выдання гэтай пастановы трацяць сілу ўсе раней выданыя пастановы аб дні адпачынку работнікаў відовішчных прадпрыемстваў і арт. 9 пастановы Народнага Камісарыяту Працы БССР і ЦСПСБ за 7 красавіка 1925 г. „Аб рэвалюцыйных сьвятах і асобных днёх адпачынку“ (З. З БССР 1925 г., № 21, арт. 199).

Народны Камісар Працы БССР **К. Бэнек.**

Сакратар Народнага Камісарыяту Працы БССР **А. Круглік.**

з ЦСПСБ—**З. Каган.**

Узгоднена з ЦП прафесіянальнага саюзу

работнікаў мастацтва—**Табайнік.**

7 ліпеня 1927 г.
№ 69.

17. Пастанова Народнага Камісарыяту Працы і Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

АБ АДКАЗНАСЦІ ЗА НЕВЫКАНАНЬНЕ ПРАВІЛ ПА ТЭХNІЦЫ БЯСЬПЕЧНАСЦІ НА ПРАЦАХ, ЯКІЯ ПРАВОДЗЯЦЦА ПАДРАДНЫМ СПОСАБАМ.

У разъвіцце арт. 139 Кодэксу Законаў аб Працы, Народныя Камісарыяты Працы і Юстыцыі БССР пастанаўляюць:

1. Здача прадпрыемствам падраду на правядзенне работы ў межах прадпрыемства ня зынімае з яго абавязку агульнага нагляду за тэхнікаю бяспечнасці пры правядзеньні гэтай работы.

2. Калі з працоўным здарыўся няшчасны выпадак таму, што прадпрыемствам, якое здавала падрад, а таксама падрадчыкам і назначаным ім кірауніком паасобнай работы ня выконваліся абавязкі па тэхніцы бяспечнасці, то за шкоду, зробленую працоўнаму адольжкава адказваюць прадпрыемства, падрадчык і кіраунік адпаведнай работы.

Увага. Калі-ж няшчасны выпадак з працоўным здарыўся таму, што абавязкі па тэхніцы бяспечнасці ня выконваліся падрадчыкам і назначаным ім кірауніком паасобнай работы, але прадпрыемства, якое здала падрад, абавязкі па тэхніцы бяспечнасці выканала, то адказнасць за шкоду, зробленую працоўнаму, ускладаецца толькі на падрадчыка і кірауніка адпаведнай работы.

3. Дағаворы, заключаныя паміж прадпрыемствам і падрадчыкам або паміж падрадчыкам і кірауніком паасобнай работы, ня зынімаюць ні з каго ўстаноўленай беспасрэднай адказнасці перад працоўным.

Паказаныя дағаворы могуць прадугледжваць толькі магчымасць падачы рэглесных іскаў і парадак узаемных разрахункаў па адплаце сум, якія выданы працоўнаму.

4. Калі работы праводзяцца падрадным способам па-замежамі прадпрыемства, дзе няма яго тэхнічнага нагляду, то за няшчасныя выпадкі з працоўнымі адказваюць адольжкава падрадчык і кіраунік адпаведнай работы. Прадпрыемства ў такіх выпадках не адказвае за шкоду, зробленую працоўнаму.

Народны Камісар Працы БССР **К. Бэнэк.**

Нам. Народнага Камісара Юстыцыі БССР **С. Гохман.**

9 ліпеня 1927 г.

№ 71.

18. Пастанова Народнага Камісарыяту Працы БССР

АБ УВЯДЗЕНЬНІ Ў СІЛУ НА ТЭРЫТОРЫІ БССР АБАВЯЗКОВАЙ ПАСТАНОВЫ НАРОДНАГА КАМІСАРЫЯТУ ПРАЦЫ СССР ЗА 5 ЛЮТАГА 1927 Г. № 25 „АБ ПРАВІЛАХ БЯСПЕЧНАСЦІ ПРЫ АРГАНІЗАЦІІ І ПРАВЯДЗЕНЬНІ КІНО-ЗДЫМАК“.

Народны Камісарыят Працы БССР на падставе арт. 18 абавязковай пастановы Народнага Камісарыяту Працы СССР за 5 лютага 1927 г. № 25 „Аб правілах бяспечнасці пры арганізацыі і правядзеньні кіно-здымак“ („Ізвестия НКТ СССР“ 1927 г. № 9) пастановіў— увесці ў сілу паказаную вышэй пастанову на тэрыторыі БССР.

Вык. аб. Народнага Камісара Працы БССР **С. Мышалаў.**

Сакратар Народнага Камісарыяту
Працы БССР **А. Круглік.**

25 ліпеня 1927 г.

№ 72.

19. Пастанова Народнага Камісарыяту Асьветы БССР

АБ УРАЎНЕНЬНІ ДЗЯЦЕЙ НАСТАЎНІКАЎ І ВЫХАВАЛЬНІКАЎ З ДЗЯЦЬМІ РАБОЧЫХ ПРЫ ПАСТУПЛЕЊНІ Ў НАВУЧАЛЬНЫЯ ЎСТАНОВЫ.

У дадатак да свае пастановы № 110 за 30 чэрвеня 1927 г., *)
Народны Камісарыят Асьветы пастана ўляе:

Да пералічаных у § 1 паказанай вышэй пастановы групп па
карыстаньні правам на паступленьне ў навучальныя ўстановы БССР
на адноўкавых умовах з дзяцьмі рабочых прыраўняць і дзяцей
настайнікаў наступных культурна-асьветных устаноў: савецкіх пар-
тыйных школ, школ рабочай молодзі, школ для малапісменных, лік-
відацыйных пунктаў, устаноў для дэфэктыўных дзяцей (Інстытут
Сацыяльнага Перавыхаванья, Інстытут для глуханімых, Інстытут
для разумова-адсталых дзяцей, Школа съляпых), а таксама і выхава-
льнікаў (выхавальніц, кіраўнічак) дзіцячых дамоў, садоў і дзенных
дзіцячых прытулкаў.

Нам. Народнага Камісара Асьветы БССР **П. Валасевіч.**

За Сакратара Н. К. Асьветы БССР **М. Пудыковіч.**

23 ліпеня 1927 г.
№ 116.

20. Абежнік Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР

АБ ПАРАДКУ РЭГІСТРАЦІІ ТАВАРНЫХ ЗНАКАЎ.

Акруговым выкананым каітэтам.

У Вышэйшы Савет Народнай Гаспадаркі БССР пачынаюць па-
ступаць заявы некаторых камунальных трэстаў аб рэгістрацыі іх та-
варных знакаў (напр. Бабруйскі Камунальны Трэст).

З тae прычыны, што рэгістрацыя таварных знакаў згрупавана,
паводле пастановы ЦВК і СНК СССР за 12 чэрвеня 1926 г., у Камітэце
па Справах аб Выхадках у Ленінградзе, куды бесперадна павінны
зварочвацца з заявамі аб рэгістрацыі сваіх знакаў прамысловыя і
гандлёвыя прадпрыемствы, дадаючы да гэтага адпаведныя дакументы
(копіі статуту, квіткі аб узносе 10 р. пошліны, тры экзэмпляры
малюнку знакаў і яго апісаньне), Вышэйшы Савет Народнае Гаспа-
даркі БССР просіць запрапанаваць падпрарадкованым трэстам і
прадпрыемствам, каб для адхілення ад працягу часу, яны не на-
кіроўвалі названыя заявы ў Вышэйшы Савет Народнае Гаспадаркі
БССР, бо ў праціўным выпадку Вышэйшаму Савету Народнае
Гаспадаркі БССР трэба ад сябе адсылаць гэтых заяў ў Камітэт.

Старшыня Вышэйшага Савету Народнае
Гаспадаркі БССР **С. Карп.**

Нач. Адм.-Гасп. Кіраўніцтва **А. Лучышин.**

4-га ліпеня 1927 г.
№ 72.

*) Пастанова Н. К. Асьветы № 110 зъмешчана ў Бюлетэні СНК БССР № 12 (37)
1927 г.

21. Абежнік Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР

аб сваячансай выплаце заработкаі платы рабочым.

Дырэктарам трэстаў і гаспадарчых адзінак.

У апошні час у некаторых трэстах наглядаецца систэматычнае спазненне з выплатою заработкаі платы рабочым.

Прэзыдым Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР лічыць такую зъяву зусім недапушчальную і катэгaryчна прашануе зрабіць усе заходы да таго, каб у першую чаргу выплачвалася заработкаі платы рабочым ва ўстаноўленыя калектыўным дагаворам тэрміны.

Аб усіх выпадках несваячансай выплаты заработкаі платы трэба неадкладна паведамляць Прэзыдым ВСНГ БССР, паказваючы прычыны затрымкі.

Старшыня Вышэйшага Савету Народнай
Гаспадаркі БССР **С. Карп.**

4 ліпеня 1927 г.
№ 73.

22. Пытаныні і адказы.

Запытаныні Сеньненскага Гарадзкога Савету Віцебскае акругі (бяз даты).

ПЫТАНЬНЕ 86. Сеньненскі Гарадзкі Савет просіць растлумачыць пункт 65 „Палажэння аб Гарадзкіх Саветах БССР“, які кажа, што „члены гарадзкога савету, пасля паказання свайго мандату, карыстаюцца вольным доступам без чаргі ва ўсе бяз выняткаў гарадзкія ўстановы і прадпрыемствы і да ўсіх службовых асоб, а таксама маюць права патрабаваць выдачы ім патрэбных даведак і адъясняньня, за выняткам сакрэтных звестак, для дачы якіх патрэбен дазвол Прэзыдыму“:

1) Ці члены гарадзкога савету карыстаюцца вольным доступам у гарадзкія ўстановы і прадпрыемствы адноўкава з усімі грамадзянамі, але толькі без чаргі?

2) Ці члены гарадзкога савету карыстаюцца вольным доступам толькі ў тых ўстановы і прадпрыемствы, якія знаходзяцца пад ведам гарадзкога савету, ці наогул ва ўстановы і прадпрыемствы, якія знаходзяцца на тэрыторыі гарадзкога савету, незалежна ад таго, якога яны значэння—раённага, акруговага, або цэнтральнага?

3) Ці мае права член гарадзкога савету на падставе гэтага (65) пункту дарэмна хадзіць у культурныя ўстановы гораду (тэатр, кіно і інш.)?

4) Ці пашыраецца гэты пункт на кандыдатаў гарадзкога савету?

АДКАЗ. Арт. 65 „Палажэння аб гарадзкіх саветах“ (З. З. БССР 1926 г. № 17, арт. 60), зъмешчаны ў раздзеле VI „Абавязкі і права члену гарадзкіх саветаў“ і мае на ўвазе іх службовыя права, г. зн., права, якія ім даюцца, калі яны выступаюць, як члены гарадзкога савету, а не як грамадзяне.

У зъвязку з гэтым:

1) Члены гарадзкога савету карыстаюца правам вольнага доступу ва ўсе бяз выняткаў гарадзкія ўстановы і прадпрыемствы ў тым ліку і ў тыя, у якія вольнага доступу ўсім грамадзянам не ўстаноўлена; там, дзе ўстаноўлены вольны доступ усім грамадзянам, члены гарадзкога савету па службовых спрах карыстаюца доступам без чаргі.

2) У сувязі з літ. „г“ арт. 22 „Палажэння“, паводле якога гарадзкія саветы „кантрлююць прадпрыемствы і ўстановы, якія не знаходзяцца пад ведамам гарадзкога савету і, на ўмешваючыся ў іх работу, па магчымасці дапамагаюць ім“, члены савету павінны мець доступ, як ва ўстановы і прадпрыемствы, падпарадкованыя беспасрэдна гарадзкому савету, так і ў паказаныя ў п. „г“ арт. 22, г. зн., ва ўстановы і прадпрыемствы хоць бы і не падпарадкованыя беспасрэдна гарадзкому савету, але якія дзейнічаюць на тэрыторыі гораду.

3) Правам вольнага доступу ў культурна асьветныя ўстановы (тэатры, кіно і інш.), а таксама ў гаспадарчыя (сталоўкі, лазні і інш.) у парадку арт. 65 „Палажэння аб гарадзкіх саветах“ члены гарадзкіх саветаў карыстаюца для ажыццяўлення сваіх праў па нагляду, карыстацца-ж гэтымі ўстановамі і прадпрыемствамі члены гарадзкога савету маюць права толькі ў агульным парадку. Што тычыць дачы мясцоў у тэатрах, кіно і ў іншых такіх установах, то мік мясцоў і асобы, якім даюцца дарэмныя месцы ў час паказу, павінны рэгулявацца спэцыяльнымі правіламі, якія выдаюцца тымі органамі, пад ведамам якіх знаходзяцца адпаведныя ўстановы.

4) Кандыдаты ў члены гар. сав. хоць і маюць права браць удзел у пасяджэннях гарадзкога савету з дарадчым голасам, а таксама ў сэкцыях і камісіях, але гэтым правам карыстаюца і інш. грамадзяне, паказаныя ў „Палажэнні аб гарадзкіх саветах“; службовымі правамі, паказанымі ў арт. 65, кандыдаты карыстаюца тады, калі яны ўваходзяць у склад савету ў парадку ўвагі да арт. 9 або да арт. 66.

(Адказ дадзены Аддзелам Заканадаўчых Праектаў НКЮ БССР за 13 ліпеня г. г. № 42/1).

Запытаныні Сьвіслацкага Раённага Выканаўчага Камітэту Бабруйскае акругі за 10 чэрвеня 1927 г. № 4384.

ПЫТАНЬНЕ 87. Паводле § 11 „Палажэння аб парадку выдання абавязковых пастаноў“ справа аб правапарушэнні, якое караецца ў адміністрацыйным парадку, а таксама тых, якія караюцца паводле некаторых артыкулаў Крым. Кодэксу, як 1 ч. 99 і інш., павінна быць разгледжана на працягу 2 месяцаў ад моманту правапарушэння, у адваротным выпадку такая справа спыняецца.

Як-жя быць з карнівой вартасцю, г. зн. ці спаганяеца яна?

АДКАЗ. Правапарушэнніе, забароненое пад страхам ужыцця мер сацыяльной абароны, выклікае два вынікі: а) пакаранье асобы, якая зрабіла правапарушэнніе і б) абавязак гэтае асобы склаціць выкліканую правапарушэннем шкоду.

Паказаныя вынікі існуюць незалежна ад другога ў тым сэнсе, што пакаранье можа ў сапраўднасці ня быць (напр., калі правапарушэнніе зроблена недалеткам), а сплата шкоды так і застанецца на абавязку асобы, зрабіўшай правапарушэнніе, ці на той асобе, якая павінна была наглядаць за правапарушнікам.

Гэта тлумачыцца тым, што памянёная вынікі маюць зусім розную прыроду: тады, як пакаранье выклікаеца інтэрэсамі дзяржавы,

каб не рабіліся пэўныя небяспечныя дзеянні, сплата шкоды складае галіну грамадзянскіх адносін.

Дапасоўваючы гэтая меркаваньні да паказанага запытаўня, трэба сказаць, што спагнаныне карнівой вартасьці самавольна вырубанага лесу, як сплата зробленай вырубкою лесу маемаснай шкоды, не залежыць ад магчымасці пакараньня вінаватай асобы і таму можа быць і ў тым выпадку, калі пакараныне паводле тae ці іншае прычыны ня можа быць ужыта, і пры гэтым ня працягу з год.

ПЫТАНЬНЕ 88. Аб вырубцы дрэва, якое адзінока стаіць на палосцы грамадзяніна і зьяўляецца, паводле абежніку Народнага Камісарыту Земляробства за 1925 год № 105, уласнасцю селяніна, апошні зварочваецца ў народны суд аб спагнаныне вартасьці вырубанага дрэва, але суд звычайна ў такіх выпадках такія заявы накіроўвае ў раённы выканаўчы камітэт для прыцягнення парубшчыка да адказнасці ў адміністрацыйным парадку.

Ці павінен суд у такіх выпадках прымаць заявы ад грамадзян, маючы на ўвазе, што за самавольную парубку парубшчык прыцягваецца раённым выканаўчым камітэтам да адказнасці ў адміністрацыйным парадку паводле пратаколу сельскага савету, які складаецца ім апрач заявы таго грамадзяніна, чыё дрэва вырубана?

АДКАЗ. Адказнасцьць у адміністрацыйным парадку паводле 1 ч. 99 арт. К. К. устаноўлена за дзеянні, якія маюць сваім аб'ектам лес.

Паасобныя дрэвы, якія стаіць на палосках грамадзян і знаходзяцца ў іх выключным распараджэнні, лесу не складаюць, дзеля чаго і самавольная парубка такіх дрэў ня можа карацца ў адміністрацыйным парадку, як лесапарушэнне.

Парубка такіх дрэў ня можа карацца ў адміністрацыйным парадку, як лесапарушэнне.

Парубка такіх дрэў павінна кваліфікаўцацца ў залежнасці ад акалічнасця дзеяння, як крадзеж, наўмыснае пащоджаныне чужой маемасці (арт. 196 Крым. Код.) або самаўпраўства (арт. 103 Крым. Код.), але ні ў якім выпадку не паводле арт. 99 Крым. Код.

Што датычыцца сплаты шкоды, якая выклікана парубкою дрэва, то такая можа быць, па патрабаньні пакрыўджанай асобы, устаноўлена прысудам крыміナルнага суду ў парадку вырашэння грамадзянскага іску ў крыміналнай справе або прысуджана асобна ад крыміналнай справы грамадзянскім судом і нават незалежна ад прыцягнення асобы, якая зрабіла парубку, да крыміналнай адказнасці (калі ёсьць умовы, якія перашкаджаюць падняцьцю крыміналнай справы: 4 і 4-а арт. КПК).

З паказанага вышэй вынікае, што парубка чужых паасобных дрэў ня можа карацца ў адміністрацыйным парадку, але выключна ў судовым, а сплата вартасьці вырубленага дрэва павінна спаганяцца на падставе прысуду па крыміналнай справе або рашэння грамадзянскага суду, пастаноўленага асобна ад крыміналнай справы, або незалежна ад падняцьця.

(Адказы на пытаньні 87—88 даюцца Народным Камісарыятам Юстыцыі БССР за 9 ліпеня 1927 г. № 140/1).

23. Трэба ўзмацніць ролю акруговых плянавых камісій. (У парадку абмеркаваньня).

Народная гаспадарка ня можа разъвівацца ў далейшым з посьпехам бяз пляну. Гэтага папулярнызацца цяпер не даводзіцца.

У акругах для плянаваньня мясцовай гаспадаркі ў 1926 г. былі ўтвораны плянавыя камісіі, якія зьяўляюцца, паводле палажэння, сталымі органамі пры акруговых выкананічных камітэтах. У асноўным камісіі складаюцца з прадстаўнікоў акруговых аддзелаў. Старшынямі акруговых плянавых камісій у большасці зьяўляецца нам, старшыні акруговага выкананічага камітэту.

Трэба адзначыць, што і склад членаў і сталых працаўнікаў плянавых камісій ня ўсюды адпавядаюць тым задачам, якія ўскладзены на плянавыя органы. Плянавая праца патрабуе ў першую чаргу высокакваліфікованых спэцыялістаў з тae прычыны, што мясцовай гаспадаркі складаецца з розных галін; трэба, каб у акруговай плянавай камісіі былі спэцыялісты па асноўных галінах (па сельскай гаспадарцы, па гандлю, па фінансах, камунальной гаспадарцы, мясцовай прамысловасці і інш.). Падбор жа гэтых працаўнікоў у акругах цяжка зрабіць, бо, з аднаго боку, у акругах няма вольных сіл (гэтых кваліфікацый), а, з другога боку, ускладняе вырашэнне гэтага пытання навязлікая матар'яльная забяспечанасць, якая даецца акруговымі плянавымі камісіямі.

Яшчэ трэба адзначыць, што з прычыны, паказанай ніжэй, ня ўсе акруговыя выкананічныя камітэты добравывучылі патрэбу колькаснага і якаснага падбору працаўнікоў для акруговых плянавых камісій. Што гэта так, пераконвае нас прапанова 2-х акруговых выкананічных камітэтаў устанавіць штаты для акруговых плянавых камісій з 1 сакратара. Зразумела, што прапанаваць такі штат для акруговых плянавых камісій толькі можна ў перакананыні, што гэты апарат патрэбен толькі для фармальнасці.

Проста вырашыла і Штатная Камісія гэта пытаньне, хаця яна дала колькасна больш, чымся прапанавалі паказаныя два акруговыя выкананічныя камітэты. Для ўсіх акруговых плянавых камісій устаноўлены быў штат з 2 адзінак, апроч старшыні, бо яна лічыла, што і на далей старшыні павінны быць ня сталымі працаўнікамі. Між тым яны вельмі патрэбны. Ня зроблена таксама нікай розніцы паміж плянаваю камісіяю, якая працуе ў вялікай і сгліччай акрузе, і плянаваю камісіяю навязлікай акругі.

Зусім зразумела, што і штаты, устаноўлены Штатнаю Камісіяю, ня могуць збяспечыць, нават у мінімальнай меры, працаздольнасць плянавых органаў у акругах. Трэба дзеля гэтага зробіць пропанову

Дзяржаўнай Плянавай Камісіі больш жыцьцёваю, каб штаты акруговых плянавых камісій складаліся з 3-4 чалавек, у залежнасці ад ступені гаспадарчага разьвіцьця тае ці іншае акругі. Прапанову Дзяржаўнай Плянавай Камісіі зацвердзіў і СНК.

Трэба таксама падумаць аб зъменах у складзе членаў акруговых плянавых камісій. Сыстэму прадстаўніцтва нельга признаць апраўданай. У акруговых плянавых камісіях, у першую чаргу, патрэбны людзі, якія сапраўды разъбіраюцца ў разнастайных пытаннях культурнагаспадарчага жыцьця акругі. Недапушчальным трэба таксама лічыць „ведамственны“ падыход, які часта ёсьць у прадстаўнікоў ведамстваў. Бяз гэтых 2-х асноўных умоў роля акруговых плянавых камісій, як органаў, якія дамагаюць АВК ў кіраванні гаспадарчым і культурным жыцьцём акругі, ня будзе апраўдана.

З гэтай прычыны трэба лічыць зусім мэтазгодным пэрсанальнае назначэнне членаў акруговых плянавых камісій. Пры гэтым, зразумела, члены акруговых плянавых камісій могуць падбірацца з найбольш здольных і ведаючых справу працаўнікоў асноўных ведамстваў акругі.

Не ва ўсіх акруговых плянавых камісіях існуе аднастайная структура. У некаторых ёсьць сэкцыі, у іншых няма. Нам здаецца, што найбольш мэтазгоднаю структурою, бяручы пад увагу патрэбу дакладнай распрацоўкі пытанняў, было б існаванне пры акруговых плянавых камісіях сэкцый сельска-гаспадарчай, камунальнай гаспадаркі і мясцовай прамысловасці, гандлёва-фінансавай і агульнай (сацыяльна культ. і інш. пытанні). Сэкцыі павінны быць акружаны наўковымі сіламі акругі. Трэба, каб за ўздел на пасяджэннях сэкцыі давалі пажетонны ганарап. Адпаведныя сумы для гэтага павінны быць прадугледжаны акруговым бюдзэтам.

Трэба таксама падумаць аб зъмесце працы акруговых плянавых камісій.

Чым павінны займацца акруговыя плянавыя камісіі? Пытанье, якое, як быццам, не патрабуе адказу пры існаванні зацверджанага палажэння акруговых плянавых камісій. Фактычна гэта ня так. Тоё, што да гэтага часу ня ўсёды акруговыя плянавыя камісіі маюць патрэбны ім аўтарытэт, трэба растлумачыць выключна tym, што на справе абсяг працы акруговых плянавых камісій ня вызначаны.

Акруговая плянавая камісія зьяўляецца сталай камісіяй пры акруговым выканаўчым камітэце і апошні перадае ёй для распрацоўкі ня толькі пытанні, якія патрабуюць плянавання, але і пытанні, якія павінны быць вырашаны адміністрацыйным парадкам.

Акруговая плянавая камісія часам вырашаюць пытанні, якія ня зусім падрыхтаваны для плянавання. Як прыклад, можна адзначыць пастанову аднае акруговае плянавае камісіі аб распачатку будавання акруговым жыліщным саюзам шматпаверхавага дому, у той час, калі апошні ня меў праекту каштарысу і даных аб матар'яльных крыніцах.

Асноўная ўвага акруговых плянавых камісій павінна быць націравана на плянаванні гаспадарчага і культурнага будаўніцтва акруг. Трэба падкрэсліць, што тут падразуміваецца і гаспадарча-культурнае будаўніцтва гарадоў, якія знаходзяцца пад ведамам гарадзкіх саветаў, бо тыя даныя, якія ёсьць, гавораць аб tym, што сувязі паміж акруговымі плянавымі камісіямі і гарадзкімі саветамі няма. Акруговая плянавая камісіі павінны займацца дасканальнаю распрацоўкаю пэрспэктыўных плянаў разьвіцьця гаспадаркі акругі і кантрольных лічб на бліжэйшы год. Акруговая плянавая камісіі

павінны наглядаць за ажыцьцяўленнем плянавасьці акруговымі арганізацыямі. У галіне плянавасьці у акругах шмат недахопаў, вынікам якіх былі вялікія матар'яльныя страты.

Натуральна, што кіраўніцтва Дзяржаўной Плянавай Камісіі БССР акруговымі плянавымі камісіямі павінна быць узмоцнена. У гэтай частцы Дзяржаўнаю Плянаваю Камісію зроблены ўжо шэраг мерапрыемстваў. Утворана ў апараце Дзяржаўной Плянавай Камісіі асобная ячэйка для кіравання і інструктавання акруговых плянавых камісій. Склікаецца ў жніўні гэтага году нарада акруговых плянавых камісій, на якой будуть абмеркованы контрольныя лічбы на 1927-28 год і пяцігадовы пэрспектывны плян разъвіцця народнай гаспадаркі БССР. Абмеркаваныне гэтых пытанняў дасыць магчымасць адноўлікава мэтадалёгічна разумець распрацоўку і ажыцьцяўленне гэтых пытанняў у акруговым разрэзе. Будут выслучаны даклады Менскай, Магілеўскай і Палацкай акруговых плянавых камісій аб іх дзейнасці. На падставе крытычнага абмеркавання работ гэтых акруговых плянавых камісій будзе намечаны кірунак работ акруговых плянавых камісій на бліжэйшы год.

Узмацненьне акруговых плянавых камісій на мясцох і іх сувязі з Дзяржаўнаю Плянаваю Камісію дасыць магчымасць вывучыць і плянаваць народную гаспадарку БССР з большым посьпехам, што вельмі патрэбна для прысьпешання сацыялістычнага будаўніцтва.

М. Баран.

А Б В Е С Т К А.

Кіраўніцтва Спраў СНК і Эканамічнай Нарады
БССР

паведамляе, што з 1-га ліпеня 1927 году

В Ы Д А Н Ъ Н Е

„ЗБОРУ ЗАКОНАЎ І ЗАГАДАЎ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАГА ЎРАДУ БССР“

перайшло ад Выдавецкага П/аддзелу Аддзелу
Заканадаўчых Праектаў НКЮ БССР

да Кіраўніцтва Спраў СНК і Эканамічнай На-
рады БССР,

якому і трэба цяпер накіроўваць усю перапіску
аб падпісцы і аб высылцы №№ „Збору Законаў
і Загадаў Рабоча-Сялянскага Ўраду БССР“.

Разам з гэтым паведамляецца, што для ўста-
наўлення дакладнага тыражу „Збору Законаў
і Загадаў Рабоча-Сялянскага Ўраду БССР“
на 1927–28 бюдж. год усе зацікаўленыя ўста-
новы і асобы павінны зрабіць свае заяўкі на
„Збор Законаў і Загадаў“ да 1-га кастрычніка
гэтага году.

Падпіску і грошы накіроўваць

па адрэсу: гор Менск, Пляц Волі, № 17, Інфар-
мацыйнаму Аддзелу Кіраўніцтва Спраў СНК і
Эканамічнай Нарады БССР.

Кіраўнік Спраў СНК і
Эканамічнай Нарады БССР **М. Мароз.**